

újváros

XXXI. ÉVFOLYAM · SZEPTEMBER–OKTÓBER · ÁRA: 700 FT

2019
5. szám

**KÖZELEBB ISTENHEZ
KÖZELEBB EGYMÁSHOZ**

Tartalom

10

4 nézőpont

Politikai korrettség?

Klaus Brüsckhe

5 újfújó

Élnünk kellett volna még...

Fekete Ágnes

6 társadalom

KOHÓ: összeolvadni a szereteben

Cravero Ágnes, Héjj Rita, Németh Kinga, Romhányi László, Silvia Scatragli

8 kultúrkör

Batthyány térben és időben

Körmendy Imre

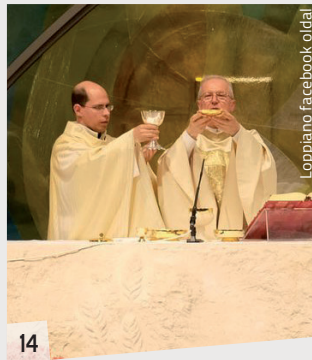
10 európa

Európa, törj a magasba!

Csikné Sisák Zita

Az én Máriapolim

Meszter Nóra

14

14 arckép

Mi is tanuljuk a lelkiséget

Kiss Imre atyával beszélgettünk

Kovács Bertalan

17 ökövilág

Ököválság: tények és remények

Nobilis Máriaó

20 képírás

Hová tartunk?

Dabóczi Anna

22 hírmozaik

Teremtés Hete idén is

Nobilis Máriaó

Új ország születőben?

Antal Gergely

Találkozás Ferenc pápával

Prokopp Katalin

Új püspökünk, Marton Zsolt

Csikné Sisák Zita

30

24 iránytű

Ellenségszeretet

Van Thuan püspök gondolataiból

26 életige

Vigasztalás és bátorítás

Letizia Magri

27 igenlét

Bicikli szeretetből

Lélek a hétköznapokban

28 életige

Őrizni a kincset a Szentélek erejével

Letizia Magri

29 igenlét

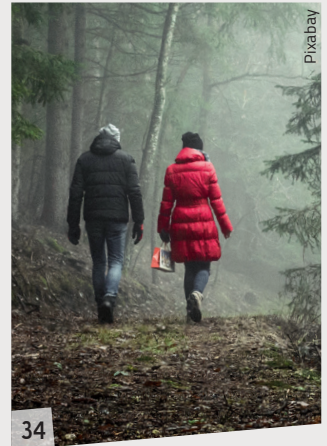
Több, mint futás

30 gyöngyszem

A köztünk lévő Jézust választotta

Galántai Máriaóra emlékezünk

Hortoványi Emőke

34

32 életmód

Ne izgulj már! Oké, de azt hogy kell?

Smohai Máté

34 társastánc

Minőség a mókuserékben

Visy Petra

36 meseország

Piri és a kis szezámmag

Írta: Rummy Ágnes

Rajzolta: Jánossy Zsófia

38 szemrevaló

Köborlók körülöttünk

Körmendy Imre

A csillagos ég szigete

Antal Gergely

Amikor a kövek beszélnek...

► Csíkné Sisák Zita //////////////

ifj. Romhányi László

Láttam, Uram, hegyeidet. S olyan kicsike vagyok én... József Attila: Isten című versének kezdősorai visszhangoznak bennem, még hetekkel azután is, hogy családommal hazatértünk az olaszországi Dolomitokból. S nem csupán a táj volt lélekemelő, hiszen nem egy egyszerű nyári vakáción voltunk. Azért gyűltünk össze egy hétre mintegy hatszázan Európa minden tájáról, hogy közelebb kerüljünk Istenhez és egymáshoz. Ez volt a Fokoláre Mozgalom egyik válasza az Európában egyre inkább tapasztalható megosztottságra. Az Európai Máriapoli egy hónapon át teret biztosított a találkozásoknak, hogy idegenekből testvérekké válhassunk. (10. o.) De sokszor idegenként élnek hazánkban cigányok és magyarok egymás mellett, egyre kevesebb a kapcsolódási pont. Egy ilyen kapocs szeretne lenni megálmodói szerint a KOHÓ-projekt Ózdon. (6. o.) Az ismeretlentől való félelmet szeretné oldani a Kóbor Szálló lakóit (valójában hajléktalanokat) felvonultató gyerekkönyv is. (38. o.) Az iskolában a tanárok tanítanak, a diákok tanulnak – gondolnánk, de Kiss Imre atya, aki hét évig volt a loppianói papi iskola vezetője, ott mást tapasztalt: „a köztünk lévő Jézus nevel minket, nem pedig egy mester vagy egy jól képzett pap” s ez „a vezetők számára is tanulás”, vagyis a fókuszban a kapcsolatok állnak. (14. o.) A társaival való szeretetkapcsolat volt a fontos élete utolsó szakaszában az egyik első magyar önkéntesnek, Galántai Máriának is: a köztünk lévő Jézust választotta. (30. o.)

Ez a szeretetkapcsolat az alapja az egyháznak is, melyet papok és hívek közösen alkotnak, s közösségként felelőségünk van nemcsak a szűkebb környezetünkért, hanem a teremtett világért. (17. o.) Kapcsolatot építeni azzal, aki gyűlöl engem? Abszurdnak tűnik. Ezért is olyan megrendítő a bebörtönzött Van Thuan püspök kitarató szeretete fogvatartói iránt. (24. o.) Persze vannak, akikkel szívesen vagyunk együtt, csak hát az idő... Érdemes tudatosan időt szánni a szűkebb családra az ősszel újrainduló mőkuserékben is. (34. o.) Kapcsolatot teremteni, nyilvánosan megszólalni vagy valakit megszólítani nem mindig könnyű, de jó hír, hogy szorongásunk leküzdhető. (32. o.) Többek között ezt is megtapasztalhattuk az Európai Máriapolin: miután félelmünket leküzdve beszédbe elegyedtünk valamelyik nyelven, mindig egy jó beszélgetéssel gazdagodtunk. A negyedik napon történt, hogy egy férfi lépett oda hozzánk, és egy különleges, nyílhegy alakú követ nyújtott felém, a fiunknak hozta. Két napja együtt kirándultunk, szóba elegyedtünk vele és a feleségével, s ő közben látta, hogy a fiunk lelkesen gyűjti a szép köveket. Ők másnap is kirándultak, meglátta ezt a szép követ, eszébe jutottunk, fölvette, elhozta. Számomra szimbolikus ez a kő: egyrészt azt jelenti, hogy amikor kapcsolatba kerülök valakivel, akkor egy kicsit a részemé válik, hordozom, s így eszembe jut, amikor alkalom nyílik tenni érte, másrészt azt, hogy mikor már elfogytak a szavak: a kövek beszélnek. ///

Politikai korrektség?

► Klaus Brüscke //////////////

Amikor társadalmunkban a politikai-szociális érzékenység látszólag nem is lehetne már nagyobb, újra és újra felmerülnek kritikák a „politikai korrektséggel” kapcsolatban. Mégis mi ez az angolszász kifejezés tulajdonképpen? Az Amerikai Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága által a 18. században hozott egyik ítéletben tűnik fel először. Térhódítása azonban csak az 1980-as években indult meg, főképp a Kaliforniai Egyetemen, amikor annak hallgatóit foglalkoztatni kezdte az elsősorban etnikai kisebbségekre kiterjedő integráció, és ezt a szóhasználatukban is kifejezték. Az ilyen hozzáállást nevezték egyfajta iróniával „politikailag korrektnek”. Amit eredetileg inkább a városi nyelvhasználatra vonatkozó szabályként vezettek be, hogy elkerüljék az adott társadalmi csoporttal szembeni gúnyos, sértő szavakat, kifejezéseket, azt egyes észak-amerikai társadalmi szektorok hamar az ország baloldali liberálisai által bevezetett „cenzúraként” azonosították. Radikálisabb csoportok narratívájukban a „politikai korrektséget” a frankfurti iskola kritikai elméletével kezdték társítani, amely „kulturális marxista” feltételezésük szerint irányítani akarja a világot.

A „politikai korrektség” koncepcióján és a körülötte felmerülő vitákon túl néhány észrevétel azért helytálló lehet. Először is, hogy a szavak nem semlegesek. Egy társadalomban annak értékei szerint, adott történelmi háttérben nyernek értelmet. Sok etnikumra, nemre, társadalmi csoportra vonatkozó szófordulat és kifejezés kap olyan konnotációt, amely a velük való kapcsolat lenézését vagy az irántuk érzett gyűlöletet fejezi ki. Amikor a 20. század végén a társadalmi mozgalmak elkezdtek kiállni ezeknek a történelem során kirekesztett és gyakran kisebbségben lévő csoportoknak az identitásáért és befogadásáért, a párbeszéd és a szóhasználat kérdése szintén egyre inkább a jogos figyelem középpontjába került.

Egy másik szempont, hogy a tiszteletteljes és befogadó nyelvezet egy adott csoport esetében még nem garancia arra, hogy ezt a csoportot valóban tisztelik és befogadják. Egy szakértőtől hallottam, hogy mennyire keveset ér

például olyan terminológiát találni, amely a valamilyen testi fogyatékossgal élő emberek értékét és lehetőségeit tükrözi, ha az nem biztosít számukra megközelíthetőséget az épületekben és a városban, lehetőségeket az oktatásban és a munka világában, stb. A beszédnek és a gyakorlatnak összhangban kell állnia.

Az ebből következő polgári felelősségtudat iránti igény jelenti a valóban testvéries személyközi és társadalmi kapcsolatok kialakítása melletti teljes elköteleződést – ésszel, szívvel és tettel (következésképpen pedig szájjal is) egyaránt. Egy harmadik észrevétel a Máté evangéliumában található bibliai mondatból meríthet: „A szív bőségéből szól a száj.” A tiszteletteljes szavak használata nem egy olyan nyelvezetre vonatkozik, amellyel például sok kiadványszerkesztési útmutatóban találkozhatunk. Nem is csupán udvariasság, jólneveltség kérdése – olykor akár vissza is utasítják, hiszen sok esetben képmutatásnak vélik; van ugyanis egyfajta vágy az őszinteség iránt. Ez egy „szívből”, az emberi lét legbensőjéből jövő igény minden férfi és nő méltóságának elismerésére, történelmi, társadalmi és kulturális okokból leginkább azok esetében, akiket megvetnek vagy elfojtanak. Az ebből következő polgári felelősségtudat iránti igény jelenti a valóban testvéries személyközi és társadalmi kapcsolatok kialakítása melletti teljes elköteleződést – ésszel, szívvel és tettel (következésképpen pedig nyelvvel is) egyaránt. ///

Fordította: Kapás Orsolya

Forrás: Cidade Nova 2019/6. 9. p.

Fiataloktól fiataloknak

Élnünk kellett volna még...

► **Fekete Ágnes** //////////////

Miért jó sorozatokat nézni? Mert kikapcsolnak, átrepítenek egy másik világba. Visszacsapnak a 90-es évekbe, jóbarátaim, Rachel és Joey közé. Bekapcsolodom Simpsonék életébe, a Trónok harcát követhetem, küzdök a Zöld ljjással, rettegek a sok *stranger things* megismerésével...

Nevetek egy jót, könnyeket hullatok, félek, érzékenyülök a sok romantikától, izgulok vagy nosztalgiazok. Egyszóval: kikapcsolodom! És ez milyen jó! Milyen fontos és szükséges! Csak találjam meg a megfelelő mértéket, mert bizony könnyű átesni a ló túloldalára... mert egy rész nem rész. Két rész fél rész. Hm, már egy órája tanulni kéne, nem baj, most már mindegy, megnézek még egy epizódot. Vagy kettőt. Oké, egészkor tényleg nekikezdek a tanulásnak. Hoppá, egész múlt két perccel, sebjaj, egy óra múlva újra nekifutok talán... Ha a fenti sorok ismerősek, észrevétlenül belesétálsz a sorozatnézés csapdájába. Érdemes elgondolkodnod, hogy lényegében miből állnak a napjaid? Suli/ munka, sorozat, alvás. Nem azt mondom, néha belefér egy sorozatmaraton. Néha. Mondjuk, legalább addig, amíg sorozatot nézek, nem kell a saját problémáimon gondolkodni. Biztos, hogy ez mindig jó? Hogyan fog akkor előrehaladni az életem, hogyan fogok fejlődni, ha mindig a kis világomba menekülök, a laptopom elé, a pokrócom alá?

Az az igazság, hogy amíg én elvonulok, az ablakomon kívül zajlik tovább az élet. Fontos, hogy lecsendesedjek, pihenjek, kikapcsolódjak, kell időt és teret hagyni az elvonulásra, az egyedüllétre. De ha ezt túl gyakran csinálom, akkor mikor marad idő élni? Talán ismerős a Halott pénz *Élnünk kellett volna még* című száma: „Ha kérdezik, hogy éltem-e, mit mondjak

Freepik

majd? Ha kérdezik, hogy éltem-e, majd azt mondom, hogy: Élnünk kellett volna még, Valahogy, ahogy elképzeltük.” Ne legyünk azok, akik az idő elmúltával könnyes szemmel a fenti sorokat éneklük. Akik az életük egy nagy részét sorozatnézésre pazarolták. Annyi csoda vár kint arra, hogy felfedezd. Már talán sokat hallottad, hogy akkor kezdődik az élet, mikor kilépsz a komfortzónádból. És az ágyad, a pokrócod, meg a laptopod, az még nagyon is a komfortzónád része. Függőséget természetesen nemcsak a sorozatnézés okozhat, de sok korombelinél azt tapasztalom, ez a fő foglalatosságuk, a legfőbb hobbijuk (fiúknál még szóba jöhet a videójátékozás). Önmagában egyik sem rossz vagy elítélendő, de a mértéket nem győzöm hangsúlyozni. Tudom, a sorozatrészek etetik magukat, nehéz nekik megálljt parancsolni. Előnye is lehet a sorozatnézésnek, például segíthet a nyelvtanulásban, ha angol nyelven, felirattal követed az epizódokat. De ezen kívül annyi hobbi van még, amit űzhetsz! Talán el akartál kezdeni gitározni. Most van itt az ideje. Rajzold, fess. Írd le azt a verset, amibe sosem mertél belekezdeni. Menj el futni. Porold le a zongora billentyűit, és szólaltasd meg a hangszert. Szervezz egy programot. Önkénteskedj. Nevetess meg másokat. Énekelj. Táncolj. Barátkozz. Keress egy érdeklődésednek megfelelő közösséget. Utazz.

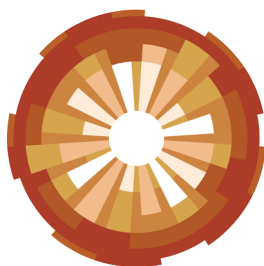
Természetesen nem kell 0-24-ben lefoglalni magad, vagy folyamatosan képezni magad. Inkább arra bátorítalak, hogy ne hagyd, hogy az idő csak úgy elteljen, elfolyjon, miközben te nagyrészt semmi mást nem tettél a kötelességeiden kívül, csak sorozatot néztél, tévététl, facebookoztál, instáztál, Youtube-videókat nézegettél... (helyettesítsd be azt, ami rád vonatkozik). Éld tudatosan a mindennapjaidat. Biztos van valami, amiben tehetséges vagy, ami ajándék lehetne a többiek számára. Ne rejtse el azt. És találd meg a helyes mértéket mindenben, a kikapcsolódásban és az aktivitásban is. //

KOHÓ: összeolvadni a szeretetben

Magyarországon egyre kevesebb a magyarok és cigányok közötti kapcsolódási pont. Társadalmi értelemben egyre nagyobb a távolság, miközben a demográfiai adatok azt mutatják, folyamatosan nő a roma lakosság aránya – a kapcsolatok építése tehát aktuális és égető probléma az egész ország számára. Az ózdi Kohó-projekt egy kísérlet a kapcsolódásra.

Németh Kinga

KOHÓ
Kapcsolati Háló

„Nem segít, ha egy gömb közepén vagyunk. A megértéshez el kell hagynunk a helyünket, a valóságot többféle látószögből is meg kell vizsgálnunk (...) tapasztalatból kell megismernünk a valóságot, rá kell szánunk az időt, hogy kimenjünk a peremterületekre.” – Ezek voltak Ferenc pápa szavai, melyek hatására Silvia Scatragli, Magyarországon élő olasz fokolarina személyes indítást és meghívást érzett, hogy tegyen valamit a magyar–cigány kapcsolatok javításáért: „Ferenc pápa kérése az volt, hogy menjünk a lét periferiáira. Ez ösztönzött arra, hogy Ózdra tekintsek, ahol egy ismerős, helyben élő házaspárnak már jóval korábban voltak kapcsolatai a cigányokkal.” Három évvel ezelőtt első lépésként Silvia ösztönzésére összeállt egy érdeklődő és tettvágyó csapat Budapesten, hogy együtt térképezzük fel a lehetőségeket, hogyan tudnánk őszinte és valódi találkozásokat teremteni a perifériára szorult, főleg roma

családokkal, és aztán velük együtt eljutni a közös cselekvésekhez.

A csoportunk a KOHÓ mozaikszót választotta elnevezésül, amely a KapcsOlati Háló kifejezésből állt össze, és egyben utal az ózdi, rendszerváltozás után csődbe ment acélműre is, mint a környék fő munkaadójára, amire mindenki szívesen emlékszik vissza.

Havi rendszerességgel találkozunk, hogy megosszuk egymással a közelmúlt élményeit és együtt tervezzük meg a következő lépéseinket. Folyamatos kapcsolatban vagyunk az ózdiakkal, hiszen nem egyszeri támogatással, nem kívülről és főként nem „felülről” akarunk segíteni, hanem őket bevonva, velük együttműködve haladunk. Munkánkban egyik fontos helyi támogatónk Kocska Ágnes, az Ózdi II. János Pál Katolikus iskola igazgatónöje, aki segít nekünk nemcsak elérni, de jobban meg is érteni a cigány családokat. A személyes kapcsolat

abban is segít, hogy fel tudjuk mérni a legégetőbb szükségleteiket és azokban is támaszt nyújtunk.

Így született meg a használt sportcipőket gyűjtő akciónk ötlete is. Miközben az ózdi katolikus iskolában a fiúkkal játszottunk, észrevettük, hogy nagyon szeretnek focizni, de szedett-vedett cipőkben, sőt többen meztláb játszanak vagy cserélgetik egymás között a lábbelit. Szíven ütött minket mind a reménytelennek tűnő helyzetük, mind a leleményességük.

A felismerést tett követte: mi lenne, ha használt, de még jó minőségű cipőkkel segítenék nekik?! A meghirdetett akciónkra egy hét alatt több zsák cipő érkezett sokaktól, közte vadonatújuk is. Többen kedves kísérő levelet is megfogalmaztak a megajándékozott gyerekeknek. Természetes volt, hogy mint a szeretteinket, karácsonykor őket is megajándékozunk.

A becsomagolt cipősdobozba személyre szabott ajándékok kerültek, adakozóink egy listáról választhattak, hogy milyen korú leány vagy fiú számára készítenek személyre szabott meglepetést. A csomagokat személyesen adtuk át, több esetben az otthonukban meglátogatva a családokat.

Évente kétszer családi- és sportnapot szervezünk, hogy a közös játékok, a kreativitást és együttműködést igénylő csapatfeladatok során jobban megismerjük egymást, és barátságok spontán szövődésére is alkalmat teremtsünk. Máskor arra gondoltunk, jó lenne elvinni a gyerekeket moziba. Szerettünk volna sokakat bevinni a megvalósításba, ezért gyűjtést szerveztünk, de egy-egy felajánlótól csak egy mozijegy árát kértük, nem többet. Nagyon sokakhoz eljutott a hír, így végül az adományokból az egész ózdi mozit ki tudtuk bérelni a filmvetítésre.

Folyamatban lévő projektünk egy játszótér építése. Korábban indultunk egy pályázaton, melyen sajnos nem nyertünk, de mégis úgy

döntöttünk – bár a pénzügyi lehetőségeink csekélyek –, hogy július első hetében megkezdjük a megvalósítást. A helyszínt a templommal szomszédos Karitászház udvara adja, és terveink szerint ez egyfajta közösségi tér lesz az ózdiaknak. Már a tervezésbe is bevontuk az ittenieket, de a konkrét munkában is budapesti és helyi önkéntesek együtt vettek részt. Egy hét alatt elkészült egy szalonnasütő hely, újraépítettük a lépcsőt, kiirtottuk a bozótot, virágokat ültettünk. Még tervezünk csúszdát, hintát és egyéb játékokat is telepíteni, de gondolunk a szülőkre, felnőttekre is, akiknek csiszolt-festett raklapokból készül hamarosan egy kerti ülögarnitúra. Megvalósulás alatt van egy ún. szeretet-dobókocka felállítása. Ez az eszköz játszva ösztönöz a szeretetre, a másokra való odafigyelésre, a hat oldalán különböző javaslatokat téve a konkrét megvalósításra. Egy korábbi családi napon meséltünk erről a gyerekeknek, és ki is próbálták az eredeti, kézbe fogható változatát. A kocka elhelyezését az önkormányzat anyagilag és terület biztosításával is támogatja, az egyik képviselő javaslatára a templom közelében újonnan kialakított térre kerül, ahol sokan szabadon megismerhetik majd a használatát. Reményeink szerint szeptemberben már az átadó ünnepségre mehetünk Ózdra. Szerettünk volna tanulni másoktól is, akik hasonló kezdeményezésekben dolgoznak, ezért életre hívtuk a KOHéziÓ-t. Az évente megtartott szakmai nap a tapasztalatcsere színtere, ahol különböző autentikus forrásokból bővíthetjük ismereteinket a magyarországi cigányságról. Meghívott vendégünk volt már többek között Dúl Géza, a Magyar Katolikus Egyház országos cigánypasztorációs referense, Bari József, a Ceferino Ház evangelizációs Irodájának munkatársa, és Ditzendy Mariann és Arisztid, egy közösségépítéssel foglalkozó vállalkozás vezetői.

Ha valaki kedvet kapott arra, hogy bekapcsolódjék a KOHÓ közösségébe vagy adománnyal támogatná munkánkat a koho.projekt@gmail.com címen elérhet minket. ///

*Cravero Ágnes, Héjj Rita, Németh Kinga,
Romhányi László, Silvia Scatragli*

Németh Kinga

Németh Kinga

Batthyány térben és időben

► Körmeny Imre //////////////

A városok fontos részei a közterületek: terek, utcák, parkok. Ezek biztosítják az egyes ingatlanok megközelítését, a közlekedést, az emberek találkozását, közös társadalmi cselekvéseit és a regenerálódást. Szerepük azonban még ennél is gazdagabb: a város emlékezetének letéteményesei. Közülük is kiemelkednek a terek: tágasságuk, helyzetük megállásra készítetik az embert s maradásra – ha alkalmasak arra.¹ Egyes terek különös jelentőségre tesznek szert. Pesten a Hősök tere az egész nemzet számára szimbolikus, „szent hely”, mely az államalapítás ezeréves évfordulójára készült, ünnepeken, jeles eseményeken itt fejezte ki többször is a nemzet a vágyát, akaratát. Egy másik példán azonban még jobban megérthetjük, hogy egy tér és a rajta álló szobor

mit üzenhet nekünk. Az alakuló fokolár-közösség budapesti tagjai számára élményekkel és emlékekkel teli hely a Batthyány tér. A Szent Anna templom hétköznap délutáni ötös miséje sok munkahelyről elérhető találkozási lehetőség volt néhány fős csoportjainknak. A térnek Buda töröktől való visszafoglalása óta igen változatos a használata, gazdag a története: történelmi épületek, műemlékek sora tarkítja a barokktól a 19. század végéig. A teret sokáig (csak) Kölcsey szobra díszítette, közepe évtizedekig építkezési felvonulási terület volt. A metró megnyitása óta autóbusz-végállomássá vált, közlekedési csomópont jelleget öltött. 2008 óta áll itt a tér névadójának, a mártír miniszterelnök, gróf Batthyány Lajos szobra. A plébánia épülete előtt, nagy vadgesztenyefák

között, kőpad félkörében egy posztamensül szolgáló hajóorron áll, jelezvén a pillanatot, amikor Pozsonyból vitte Bécsbe az 1848. áprilisi törvényeket. Egyik kezében kiterített pápírtekeresztet tart magasra, amelyen hitvallása olvasható: törvény, igazság, jog. A hihetetlenül karcsú hajótest eszünkbe juttatja az uralkodó és a magyar polgári forradalom képviselői között egyeztetni akaró politikus bizonytalan helyzetét. A részleges hajó(orr) utal arra a szerepre, amely a szabadságharc leverése után érte utol a miniszterelnököt: utolsóként sem hagyta el a „süllyedő” hajót.

Illyés Gyula *Ebéd a kastélyban* c. regényében az író kifejti, hogy azért kapták a nemesi kiváltságokat, hogy ha kell, vállalják az ezzel járó következményeket is. E szerint Batthyány nem volt hős, de elmondhatjuk, hogy többekkel szemben ő nem menekült el sorsa elől.² Abban bízott, hogy a jog, a törvény és az igazság útján járva rendezheti a nemzet és az ország sorsát, elkerülhető a fegyveres konfliktus.

Ám az egyszerű szobor üzenete még őszintettebb: a hajóorrot a Batthyány család címerállata, a fíait saját vérével tápláló pelikán ékesíti. A pelikán – bár lényeges elem – egészen apró, hiszen nem „ő” és nem is a hajó a főszereplő, hanem a rajta álló alak. A fíait saját vérével tápláló pelikán a 12. század óta jelentős Krisztus szimbólum is, a család címerálat-választása talán erre is utal. Mindenesetre a mártírhálalt halt miniszterelnök vére nem volt hiábavaló: emlékeztetett és erőt adott a függetlenségért küzdő utódoknak.

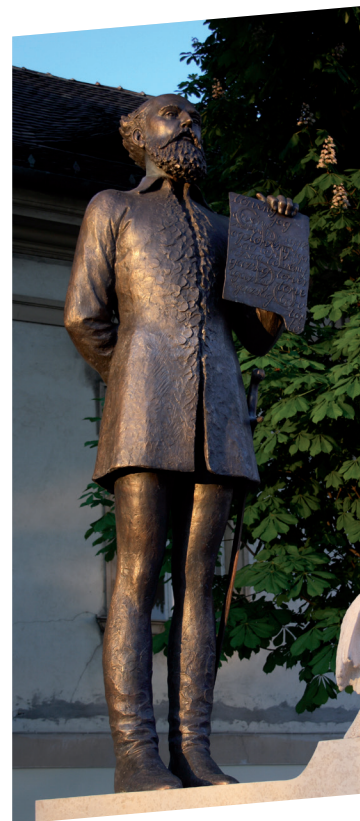
A posztamens két oldalán két kör alakú véset gazdagítja a látványt és az üzenetet: egyiken a már ismert családi címer és körüle a jelmondat: „Fidelitate et Fortitudine” (Hűséggel és Erősséggel), a másikon a miniszterelnöki pecsét rajzolata. Az alak ünnepélyes, összeszedett testtartásban: jobb keze a háta mögött, balján kard. Így vall róla az alkotó, Stremeny Géza szobrászművész: „Batthyány Lajos a törvény embere volt, mindent megtett azért, hogy közvetítsen a forradalmi nemzet és az uralkodó között. Ennek jelképeként is felfogható a hajó, amelyen áll. De a kardnak is ott a helye az oldalán, mégiscsak ő volt, aki

felállította a honvédséget, hogy megfékezze az udvar parancsára Pest felé nyomuló Jella-sics horvát bánt.”

Minden alkotás több „szellem” találkozásából jön létre: a hely szelleme, a korszelleme és az alkotóművész vagy a megrendelő szelleme – állapította meg Pogány Frigyes építész, művészettörténész. A szobor környezete főként 18-19. századi: a tér meghatározó épületei barokk koriak, és hangulata is az. A korszelleme ettől egészen különböző, még ha manapság mifelénk emelnek a millennium idejére „hajazó” szobrokat. Ebben a kettősségben kellett megtalálnia a kényes egyensúlyt az alkotónak. Néhány apró korszelleme-részlet: a felöltőn a sújtás stilizált, de rücskössége, elrendezése híven visszaadja annak jellegét. A csizma szárának felső éle nem rajzolódik ki – egybefolyik a nadrággal (nem úgy, mint Kölcsey szobrán). Vagyis nem a kor ruházatát, viseletét akarjuk bemutatni, hanem a felelősséget felvállaló, a nemzetét életét áldozó embert. Minden apró, markáns részlet könnyen elterelhetné a figyelmet a lényegről. Az államférfi szeme mintha a jövődőt fürkészné. Szakállának rajzolata és a fíait tápláló pelikán begyének csőrrel szagattott tollazata hasonló. Ez kapcsolatot teremt a részletgazdag bronzalak és a sima posztamens, a hajótest között. A szobrot övező kőpad és a térburkolat kököre akár barokk kori is lehetne; egyedül a körtől kiforduló két „szárny” befejeződése, félbemaradása „kortárs” megoldás.

A tér két szemközti épülete előtt elhelyezett szobor – Kölcsey és Batthyány több okból is kapcsolódnak egymáshoz: mindkettő ugyanazt a korszakot idézi. A költő szobra mögött álló háttér-falon olvasható felszólításának – „Messze jövődóval komolyan vess összeve jelenkort, Hass, alkoss, gyarapíts, s a haza fényre derül.” – Batthyány is eleget tett. Mindketten hozzájárultak ahhoz, hogy a magyarság ajándékozhasson valami többet a népeknek: magasabb kultúrát, értékesebb, kifejezőbb nyelvet, illetőleg a szabadság iránti vágy olt-hatatlan tüzét, a nehéz faladat és a felelősség vállalásának példáját.

Látva szobraikat, feltehetjük magunknak a kérdést: mi megfelelünk-e ezeknek a kihívásoknak? //

1 Vö. Jan Gehl: Az élhető városok, TERC Kiadó, Bp. 2014

2 Illyés Gyula: *Ebéd a kastélyban*. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1985.

Európa, törj a magasba!

► Csíkné Sisák Zita //////////////

Nem véletlenül választották helyszínül a Dolomitok lenyűgöző hegyeit. Egy itteni kis faluba, Tonadicóba jöttek ugyanis pihenni 1949 nyarán, éppen hetven éve Chiara Lubich és első társnői. Akkor már pár éve egy új közösségi élet bontakozott ki körülöttük a közeli Trentóban, amely aztán a világméretű Fokoláre Mozgalommá növekedett. A pihenés napjaiban is elsődleges volt számukra az ige közösségi megélése, és a Jézussal való találkozás az Eucharishtiában. Ez az első nyár más szempontból is különleges volt: a keresztény hit több

aspektusát új módon értették meg. A nagy fény és mély öröm hónapjait „49-es Mennysország”-nak nevezték el, az akkori felismeréseket máig elemzik a teológus szakemberek. A következő években egyre többen jöttek velük pihenni, töltekezni a Dolomitokba. Ennek az ideiglenes közös életnek a „Máriapoli”, *Mária városa* nevet adták, és egy társadalmi modellt láttak benne. 1959-ben már több mint 10 000 ember utazott a hegyekbe, s azóta sok országban rendeznek helyi Máriapolikat, de összeurópai mindeztáig nem volt.

Európa megosztottságát évek óta érzékeljük. Ez a fejlemény a Fokoláre Mozgalomban is megjelent: a politikai meggyőződések ellentmondása, a keresztény értékek megvalósításának eltérő elképzelései feszültségeket okoztak a nemzetek között, de az egyes országokon belül is. Hogyan tudunk akkor mégis együtt, a népek egységért élni? – merült fel a kérdés sokakban. Erre született válaszként 2017-ben az Európai Máriapoli ötlete: „Világossá vált, hogy Európának szüksége van olyan emberek látható tanúságtételére, akik hisznek abban, hogy a

Különleges rendezvény zajlott az olaszországi Dolomitokban 2019 nyarán. Egy hónapon át, heti turnusokban, Európa minden tájáról mintegy 2600-an gyűltek össze, hogy részt vegyenek az Európai Máriapolin. A Fokoláre Mozgalom szervezésében zajló nemzetközi találkozó ötvözte a pihenést a lelki töltekezéssel, és a különböző kulturális, társadalmi és vallási háttérű embereknek lehetőséget teremtett az ismerkedésre, a közösség megélésére.

különbözőség nem más, mint kölcsönös ajándék, és a közös megújulás nélkülözhetetlen alapja. Ehhez szükség volt egy olyan „térre”, ahol jobban megismerhetjük és testvérként tapasztalhatjuk meg egymást, és felfedezhetjük, hogy az esetlegesen különböző kiindulási pontjaink ellenére hasonló, sőt, gyakran azonos célokért szeretnénk élni és közös jövőt építeni” – meséli a kezdetről Letizia.

Két évnyi szervezőmunkával valósult meg ez a hetenként 650 főt befogadó soknemzetiségű találkozó. Minden héten csak korlátozott számú fordítás volt lehetséges, így mi, magyarok zömmel a negyedik héten vettünk részt, mintegy 50-en az anyaországból és további 25-en Erdélyből és a Vajdaságból. A fő helyszín San Martino di Castrozza lett, egy 350 főt befogadni képes szállodával és udvarán a teljes létszámú programoknak helyet adó sátorral. Innen kb. 25 percnyi szerpentinezésre a völgyben a másik helyszín, három összenőtt település: Tonadico, Trasaqua és Fiera di Primiero. A szállások is a helyszíneken szétszórva voltak: a teljes ellátást nyújtó kényelmes hotelon kívül önellátó apartmanok és

erdőszéli zarándokházak fogadták be a résztvevőket.

„Baita Don Bosco, a Máriapoli egyik színhelye, bár a hivatalos programban nem szerepelt ez a név – meséli Ildi és Kati. – Az egyszerű körülmények miatt nagyon hasonlított az első Máriapolikra. Körülbelül ötvenen voltunk a házban: olaszok, spanyolok, németek, magyarok és egy portugál család. A nyelvi sokszínűség nem jelentett akadályt, a szeretet nyelve átsegített a nehézségeken. A ház felelősei szeretettel figyeltek mindenre, ők főztek nekünk, előkészítették a közös étkezéseket, szervezték a napunkat. Esténként szinte mindig volt valami közös program: játék, tánc, beszélgetés, énektanulás. Személyes kapcsolatok alakultak ki, ami felidézte bennünk Chiara testamentumát: „Legyetek család!” Egyikünknek épp születésnapja volt, amiről tudomást szerezve igazi családi ünnepet szerveztek a ház lakói: születésnap plakát és köszöntő dal minden nyelven, amelynek képviselői ott voltak a házban; ünnepi desszert készült és ajándékba kapott bor került a poharakba. A Baita Don Bosco csapata a Máriapoli záró programján is szerepelt: a Szeress című

dalt énekeltük el közösen, szakaszonként más-más nyelven, az egyiket magyarul. Felejthetetlen élmény volt!” Minden napot együtt indítottunk: egy rövid videóban elhangzott a mottó („Ma a szeretetet választom”, „Túlépek a fájdalom”, „Ma átölelem a világot.”), melyet aztán a színpadról elhangzó személyes történetek mélyítettek el. Többek között a Szántó házaspár osztotta meg, hogyan hordozzák egyenként és együtt a férj évtizedek óta tartó betegségét. A lelki útravalót felvéve szabadon lehetett sétálni, beszélgetni, valamelyik kisebb-nagyobb kiránduláshoz csatlakozni, ebédelni és sziesztázni egészen délutánig, amikor 4-5 különböző műhely, előadás, játék várta az érdeklődőket. A négy különböző héten más és más, a résztvevők felajánlásaiból. A mi hetünkön a Kohó-csoport az ózdi cigányokért végzett munkáról, Frivaldszky Edit pedig az életvédelem kérdéseiről beszélt. Volt lehetőség végigjárni a mozgalom születésének helyszíneit is: Trentóba buszos kirándulást szerveztek, Tonadico-ban pedig „Chiara lányomán” sétálhattunk. Mindennap szentmise, olykor a 2000 méteres csúcsokon, a vacsora után pedig még csoportbeszélgetés, előadás, koncertek. 1959-ben, az utolsó itt tartott Máriapoli különleges pillanata volt, hogy az ott lévő nemzetek egy-egy képviselője fölajánlotta országát és népét Istennek. 2019-ben, a négy hetet lezáró, a trentói püspök által celebrált misén, az összes jelen lévő nyelven elhangzott, hogy „... megújítjuk elkötelezettségünket, hogy úgy szeretjük felebarátunkat, mint önmagunkat, mások pártját, mintha a sajátunk volna, mások hazáját, mint a magunkét. [...] Mennyei Atyánkra, a szeretet Istenére bízunk álmunkat, hogy minden korlát omoljon le, és mindenki ismerje fel, hogy egyetlen egyetlen család tagjai vagyunk, ahol népeink különböző szépségei az egész emberiséget gazdagítják.”

Egedi Marianna albumából

Ebből a gazdag és szabad programból, a pihenés és az elmélyülés pillanataiból épült fel az az összeurópai közösségi élmény, mely az alábbi kulcsszavakkal jellemezhető leginkább:

Találkozás

„Jellemző pillanat volt, amikor az első délelőtt a teljes közönségnek szóló programok egyikén egyikünk jobbfele egy francia hölgygel beszélgetett olaszul majd angolul, másikunk balfele egy luxemburgi apukával küzdött olaszul míg rá nem jöttünk, hogy németül mind a ketten jobban tudunk.” – meséli Ildima és Zoli, majd Krisztina hozzáteszi: „Az első kiscsoportos beszélgetésen kb. öt nyelvre fordítottunk: én magyarra, egy erdélyi csoporttársunk románra, de volt német, spanyol, mégis mindenki be tudott mutatkozni, és tudott mondani egy mondatot, aztán már, mint régi barátok integettünk egymásnak a következő napokban.”

Bizalom

„A második naptól már a bizalom légkörében meg is kérdeztünk egymástól népeinkről olyan dolgokat, amelyeket nem értettünk, talán a tájékoztatás hiányosságai miatt is” – folytatja Krisztina, és Nóri is hasonló élményekről számol be: „Egyik este egy spanyol jogász professzornóval beszélgettünk a spanyol-katalán helyzetről, amely még a mozgalmat is ketté szabdalja, másik alkalommal erdélyi testvéreink osztották meg évszázadnyi és napi küzdelmeiket, hogy mit jelent magyarnak lenni, akár a Múben. Ebédnél svájciak kérésére mesélt férjem a magyar, sokszínű, politikai valóságról.”

Szabadság

Letizia ezt emeli ki: „Nagy élmény volt a szeretet szabadsága, ami mindenben

ott volt: ki-ki úgy építette a Máriapolit, ahogyan érezte, hogy Isten kéri tőle. Ő valóban kérte is mindenki részét, és megérintett, hogy ki-ki milyen nagylelkűen válaszolt. Volt lehetőség bőven: éneklés, könyörgés, fordítás, csoportvezetés, program-előkészítés, színes este...” Zita és Zoli egyetértenek: „Semmi nem volt kötelező: ha úgy volt jó, akkor 600-ad magunkkal, máskor meg szűk családi körben elvonulva a festői szépségű díszletek közé. Szándékosan nem hajszoltuk a programokat, nem akartunk mindig mindenben részt venni, igyekeztünk teret adni a Szentlélek inspirációjának, nekem mégis az volt a benyomásom a végére, hogy megkaptuk a teljességet. Isten eltöltött csordultig.”

Isten jelenléte

„A környezet a szépségével, fenséges voltával arra készítetett, újra és újra Istenre gondoljak, dicsérjem őt, és hálát adjak neki” – mondja Krisztina, mire Laci elmesél egy történetet: „Kedden elmentünk a legkisebb, végül 5 km-es kirándulásra, de visszafelé már csak vánszorogtunk, éjjel arra ébredtem, hogy fáj a vádlím... Másnap mégis csatlakoztunk azokhoz, akik a Rosetta csúcsra készültek felmenni lanovkával.

Míg elsétáltunk a kb. 500 m-re levő alsó állomásra a kínok kínját álltam ki... de amint felértünk a csúcs közelében lévő felső állomásra, minden fájdalom varázsütésre megszűnt. Csak Isten ajándékaként tudom értelmezni.”

Boldogság

Végül Nóri így foglalja össze: „Valahogy ez a Máriapoli erről szólt, hogy lehet boldognak lenni, boldognak kell lenni, mert az Isten túlcsoorduló örömet ad. Igazi, mély találkozásokat kaptunk, amelyekben még a nyelvi akadályokon túl is előbuknak a hétköznapi megfeszített helyzetei, amelyet itt most meg lehetett egymással osztani. A mélyben meghúzódó törésekre, szétszakadozottságra igazi remény Chiara tapasztalata a Mennyországról, hogy minden az EGY felé halad, ha akarjuk, ha nem, de ezt mi levonzhatjuk a földre. Most egy hétig, a 3000 m-es hegyek ölelésében, finom olasz tészták mellett, órákon át kirándulva, vagy csak kávézgatva, vagy a hegyi misén ülve, teljes kulturális kavalkádban – levonzottuk ezt a valóságot. Megmártóztunk benne, mertünk boldogok lenni együtt, hogy visszatérve éljük, szeressük azt a hétköznapi életet, ami még nem EGY. //

européan mariapolis

Az én Máriapolim

► Meszter Nóra //////////////

Amikor tavaly nyáron először hallottam az Európai Máriapoliról, azonnal tudtam, hogy ott a helyem. Miután nagy jelentőséget tulajdonítok az évfordulóknak, vonzott, hogy Chiara Lubich misztikus tapasztalatainak helyszínén ünnepeltem majd a 70 évvel ezelőtti első Máriapolit. Lassan kezdtek el csorogni a hírek helyszínekről, dátumokról, de sokáig fogalmam sem volt kikkel megyek majd, és ott mi várható. Azt sem értettem, hogyan élhetem meg az információk levelek végén megfogalmazott „éljük már most együtt a Máriapolit” felhívást, ha ez csak egy virtuális közösséget takar. Aztán az itthoni előtalálkozó nyomán arcok is társultak a levelezés neveihez, és végül minden a helyére került, valahogy úgy, mint egy nagy kirakásban. Az én Máriapolim akkor kezdődött, amikor lélekben igent mondtam, majd folytatódott a készülődés összes bizonytalanságában, és vitt végig egészen a találkozóiig, ahol leraktam a strukturált énem és hagytam, hogy Isten munkálkodjon bennem. Tettem, amiről úgy éreztem, hogy fontos, a többit meg

átadtam a Jóistennek: „legyen meg a te akaratom”. Hazafelé jövet az egész napos autóúton a megélt élményekről beszélgettünk, s miután én is meséltem lelki megélesemről, előkerült a kérdés: hogyan lehet, hogy nem vagyok vallásos, ha hiszek Istenben? Meglepett, hogy milyen nehezen találok a szavakat. A válasz ugyanis óhatatlanul a különbségekről szól, arról, ami elválaszt. Ez után a hét után, amikor is mélyen átítatódtam a kölcsönös szeretet, testvériség, egység tapasztalatával, úgy éreztem, nem tudok arról beszélni, hogy miben nem hiszek, hogy mit miért nem csinálok. Hogyan állíthatnám, hogy nem járok templomba, amikor a Máriapolit minden napján misére mentem, az ökumenikus istentiszteleten pedig könnybe lábadt a szemem, ahogy ki-ki a saját anyanyelvén mondta a Miatyánkot. Még jobban megérintett Jávorka Lajos atya letisztult, bensőséges, szűk körben tartott magyar nyelvű miséje. Megrendülten éreztem magaménak bevezető gondolatát: „adjunk hálát a Fokoláre lelkeségnek, ahol

mindannyian többé-kevésbé újraszületünk.” Eszembe juttatta a megérkezés napját, amikor elsőként a Lukács család legifjabb tagjával ismerkedtem meg. Névrokonom, a kis Nóri tavaly épp azon az áprilisi napon látta meg a napvilágot, amikor én is születtem. Pont akkortájt döntöttem úgy, hogy szeretném a lelkeséget jobban megismerni... „Aim high” volt az Európai Máriapolit jelmondata. Számomra ez azt jelenti, hogy „vágyjunk, törekedjünk a magasba”. Ezt élem a tavaly áprilisi fokoláre-születésem óta, vágyva egy olyan lelki közösség után, amelyben önmagam maradhatok. Talán igaz rám a „nem vallásos”, a „másképp gondolkodó” kifejezés, de a „távoli” jelző – amit ezen a találkozón hallottam – semmiképpen nem illik rám. Ugyanis bármit teszek, állandóan törekszem arra, hogy „közeli” legyek, hogy benne legyek Istenben. Ezt az Istenben való létet élhettem meg a Dolomitokban. A 2800 méteres hegyre felvonóval, majd gyalogosan lehetett feljutni. Amikor a számomra félelmetesen meredek, ám gyönyörű holdbéli tájon át végül felértem a kereszttel jelzett csúcsig, akkor ott, a kereszt tövében különösen tisztán és erőteljesen éreztem, hogy milyen közel vagyok Istenhez, a felebarátaimhoz és a lelkeséghez. Az utolsó napon Tonadicóban a püspöki misén hálát adtam mindazért – az összes nehézséggel együtt –, amit a Fokoláre, mint közösségi lelkeség hozott az életembe. Hálát a kapcsolataimért, akik Istenben születtek. Onnan vettem észre, hogy folynak a könnyeim, hogy a melletttem ülő olasz felebarát egy zsebkendőt nyomott a kezembe. Lelkemben és a lelkeséghez való tartozásban megerősödve jöttem ki a templomból azzal a bizonyossággal, hogy a Jóisten felé sok út vezet, és mindenkinek a sajátján szabad, sőt kell haladnia. Hatunk egymásra, kölcsönösen formáljuk egymást, ahogy Isten formál minket. //

Mi is tanuljuk a lelkiiséget

Kiss Imre atyával beszélgettünk, aki az elmúlt hét évben a loppianói papi iskola vezetője volt.

► Kovács Bertalan //////////////

Tulajdonképpen mi az a papi iskola?

A „papi iskola” az intézmény családias neve, hivatalosan ez a „Közösségi Lelkiségi Központ Egyházmegyes Papok és Kispapok számára”. A szemináriumokban filozófiai, teológiai és pasztorális tanulmányokat végeznek, és nagyon komoly spirituális képzést is kapnak, de emellett szükség van a közösségi lelkiesség tapasztalatára. Ezt az újdonságot a

II. Vatikáni Zsinat, és már előtte az egység karizmája hozta el, de még nem annyira ismert és a kispapoknak nincs benne tapasztalatuk. A püspökök is megerősítenek minket abban, hogy nagy szükség van egy olyan iskolára, ahol közösen éljük és ezáltal elsajátítjuk az egység lelkiiségét. Ahogy Giancarlo Faletti, a Fokoláre Mozgalom korábbi társelnöke mondta: itt a papok a kölcsönös szeretet tanulják.

Loppiánó a Fokoláre Mozgalom első modell-települése, közismertebb szóhasználatlaltal élve „városkája”. Az olaszországi Firenze közelében, Incisa in Val d’Arno község mellett fekszik. 800 lakosa van a világ 65 országából, akik néhány hónaptól kezdve akár több évet is itt töltenek valamelyik lelkiiségi iskolában, művészeti vagy gazdasági központban, vagy épp a Sophia Egyetemen. Célja, hogy lakói megvalósítsák egymás között a kölcsönös szeretet evangéliumi parancsát.

Könnyen engedett el a püspököd erre a szolgálatra, amikor itthon is nagy szükség van a papok munkájára?

Minden püspök más. A mi püspökünk nemcsak nagylelkű, hanem olyan látásmódja van, amellyel az egész egyházat figyelembe veszi: mi, papok a világegyházat szolgáljuk. Aki pedig részt vesz egy ilyen szolgálatban és néhány év után visszatér, az az egyházmegyéje számára is gazdagodást jelent mindazzal a tapasztalattal, amit kint szerzett.

Milyen várakozással indultál Loppianóba és mit tapasztaltál?

Arra számítottam, hogy a testvériség városába megyek, és ez a várakozás nagyszerűen beigazolódott: egy mindennapos, egyre mélyülő lelki tapasztalat lett. Nagyon szerencsésnek érzem magam, hogy ebben részem lehetett, hiszen egyedülálló a világon. Ugyanakkor mélyen átéltem a magam kicsiségét is. 57 évesen mentem ki, tehát már nem voltam fiatal. Olaszul valamennyire már tudtam, de korántsem tökéletesen. Loppianót csak nagyjából ismertem, tehát meg kellett ismernem a város működését, a kapcsolatokat, a szaknyelvet. Sok mindenbe bele kellett jönnöm, de szerencsére nagyszerű elődök nyomába léphettem, és az ő példájukat igyekeztem követni.

Milyen feladatot láttál el ott?

Én hét kurzust vezettem a papi iskolán. Nem szokásos lelkipásztori feladataim voltak, tehát nem egy plébánia vezetését végeztem, hanem egy képzési feladatot láttam el. Ezt a feladatot nem egyedül, hanem egy csapattal

közösen végeztük, ami nagyon megnyugtató volt, biztonságot adott.

Lehet-e csapatban vezetni egy iskolát?

Loppianóban azt hangsúlyozzuk, hogy a köztünk lévő Jézus nevel minket, nem pedig egy mester vagy egy jól képzett pap, és nem is egy teológus vagy pasztorális szakember. Három-öt ember, akik között kölcsönös szeretet van, és akik már élnek ezt a lelkiséget, példa lehet a többiek számára. Hét év tapasztalat azt mutatta, hogy a papi iskola a vezetők számára is tanulás: mi is tanuljuk a lelkiséget. Egyetlen mester van, Jézus, és mi mindannyian tanítványok vagyunk. Vannak, akik talán előrébb járnak, és így szolgálják a többieket, de mindenki tanul.

Hogyan éltetek együtt papok és kispapok?

A résztvevők és a vezető csapat tagjai vegyesen kis életközösségeket, fokolárokat alkottak. Egy fokolárban 6-7 fő, és az egész iskolában pedig a létszámtól függően három vagy négy

fokolár volt. Mi, vezetők, egymás között is éltük a közösségi lelkiséget, igyekeztünk megvalósítani egyfajta családi légkört. Erre azért is volt szükség, mert a többiek csak fél évre, esetleg kilenc hónapra jöttek, mi pedig tartósan ott éltünk. Azt éreztük, amit mi megélünk, abba a közegbe hívhatjuk meg a többieket is.

Bekapcsolódtatok Loppianó életébe?

Mindennap részt vettünk a város közös esti szentmiséjén, havonta pedig legalább egy közös előadáson a többi lelkiségi iskolával együtt. Voltak kulturális programok is, ünnepek vagy éppen közös szolgálatok, amikor több száz látogató érkezett. Őket közösen kalauzoltuk, segítettünk fölszolgálni az ebédnél, vagy utána mosogatni és kitararítani a termeket. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a papi iskola nem önmagában működik, hanem Loppianó szerves része. Sokat kaptunk a városkától, és éreztük, hogy a mi hozzájárulásunk is nagyon fontos.

Kiss Imre 1980-ban végzett a Budapesti Hittudományi Főiskolán. Később a római Gregoriana Pápai Egyetemen licenciát, majd a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen doktori fokozatot szerzett. 1987-től a Szegedi Hittudományi főiskolán tanított, amelynek öt évig egyúttal spirituális igazgatója volt. 2000 és 2012 között a Szeged-Csanádi Egyházmegye általános helynöke volt. Káplánként Újszegeden, plébánosként Kisteleken, Szeged-Tarjánvárosban, majd Újszegeden szolgált. 2013 és 2019 között vezette a loppianói papi iskolát, hazaköltözése óta a Békés megyei Szarvason plébános.

Loppiano facebook oldal

Milyenek voltak a nagy egyházi ünnepek?

Mindig egy fantasztikus nemzetközi légkörben ünnepeltünk, hiszen Loppianóban 65 országból vagyunk jelen, így az ünnepi jókívánságok legalább 25 nyelven elhangoztak. Megjelentek a különböző népek, kultúrák énekei, viseletei, szokásai is. Elsősorban azért voltak szépek ezek az ünnepek, mert a résztvevők között igazi, kölcsönös szeretet volt, másrészt pedig nagyon színesek, látványosak is voltak, amiben az egyház felemelő sokszínűségét lehet tapasztalni. Az egyház ugyanis „katolikus”, azaz egyetemes, és mindenkit magába foglal.

Hogyan tud ennyi nyelv és kultúra együtt élni?

Loppiánónak titka a kölcsönös szeretet törvénye: úgy szeretjük egymást, hogy készek vagyunk az életünket is adni egymásért. Egy bizonyos idő után eljutunk oda, hogy erre szövetséget is kötünk. A mindennapokban ez azt jelenti, hogy akkor tapasztaljuk meg Jézus erős és vigasztaló jelenlétét, ami vezet és feltölt bennünket, ha személyesen mindannyian igent mondunk a keresztre feszített és elhagyott Jézusra. Chiara Lubichtól tanultuk ezt a reggeli imát: „mert elhagyott vagy, Jézus, mert vigasztalan vagy, Mária, felajánlom a napomat.” Az egység alapja az, hogy személyesen választjuk az elhagyott Jézust a nehézségekben, az akadályokban, a meg nem értettségben, és a fájdalomra nagylelkűen igent mondunk.

Több magyar is élt ezekben az években Loppiánóban. Volt-e köztetek egy erősebb összetartás?

Az első évben csak örömmel üdvözöltük egymást, amikor találkoztunk, például mise után. Később együtt ünnepeltük

március 15-ét egy közös ebédrel, idővel pedig kéthavonta találkoztunk egy-egy estére, hogy megosszuk az életünket és megerősítsük egymást. Úgy gondoltuk, hogy ez az összetartozás az egész városban megélt testvériséget is erősíti. Az alkalmaink nyitottak voltak: mások is beköszöntek, koccintottak velünk vagy röviden becsatlakoztak a beszélgetésbe. Nem egy befelé forduló közösség voltunk, hanem azt kerestük, hogy magyarokként hogyan tudjuk hozzátenni a saját részünket a nemzetközi városkához.

Hogyan tekintett a többi nép a magyarokra?

Sokan nem ismernek minket, főleg azok, akik másik földrészről érkeztek. Ugyanakkor, akik valamennyire ismerik a történelmünket, tisztelettel tekintenek ránk. Nyitottságot és érdeklődést tapasztaltam mindenki részéről, előítéletektől mentesen.

Hét év után hazatértél. Mi vár rád itthon?

Augusztus 1-jétől Szarvason vagyok plébános. Korábban nem ismertem ezt a plébániát és a várost se, úgyhogy mindenki és minden új, és én is új vagyok az egyházközség számára. Szarvason a katolikus felekezet abszolút kisebbségben van: a tizenötezer lakosból kétezer

katolikus van, ebből nagyjából kétszázötvenen gyakorlók. A legtöbben evangélikusok, és van egy kisebb református közösség is. Sok a vegyesházasság, amelyben az egyik fél katolikus, a másik pedig protestáns, és a templomba járó katolikusoknak is a hetven százaléka vegyes felekezetű családhoz tartozik.

Hogyan fogadtak Szarvason?

Nagy befogadást és segítőkészséget tapasztaltam, a szarvasiak nagyon barátságosak és hálásak. A három evangélikus lelkésszel már megismerkedtem, a református lelkésszel pedig hamarosan felvesszük a kapcsolatot. A polgármestert is meglátogattam, baráti találkozás volt. Azóta már többször is kerestük egymást, tiszteletjegyet is küldött egy színházi előadásra.

Mik a terveid a jövőre nézve?

Az első hónapban leginkább a fészekrakás kötött le: megismerni és működtetni az infrastruktúrát, a plébániát. De folyamatosan próbálom fölvenni a kapcsolatokat a hitoktatókkal, egyházközségi képviselőkkel. A fő feladatomnak azt érzem, amit korábban is mindenhol annak éreztem: a közösség építését. Úgy gondolom, hogyha egy közösség élő, akkor elindul kifelé, van egy kisugárzása és evangelizál. //

Loppiano facebook oldal

Pixabay / Ria Sopala

Ökoválság: tények és remények

► Nobilis Márió //////////////

Tényleg bajban van a világ?

Az aggasztó helyzetértékelést szer-
teágazó és fokozatosan pontosodó
tudományos elemzések támasztják alá,
melyek a hétköznapi ember számára
sokszor nehezen követhetők, ráadá-
sul ezért manipulációra is alkalmasak,
vagy pedig sokan ilyesmit sejtnek

mögöttük. Két jelenség azért akad, ami
elég nyilvánvalóvá teszi a hozzá nem
értő ember számára is, hogy „baj van”:
az egyik a klímakrízis egyre inkább
érezhető hatásai, a másik a különféle
szennyezések problémája. Ezek azon-
ban valóban inkább jelenségek, melyek
mögött bonyolultabb, viszont veszélyes
és nehezen leküzdhető folyamatok
rejlnek.

A világ fokozatosan ébredt rá, hogy jelenlegi,
eszményinek tekintett „jóléti” életformája
– melyből valójában az emberiségnek csak
töredéke részesül, bár nagyon sokak számára
jelent vágyott ideált –, hosszabb távon fenn-
tarthatatlan. Ennek a hosszabb időtávnak már
jó része eltelt, így napjainkban már a válságje-
lenségeknél tartunk.

Csak példaként említve néhányat:
az üvegházhatású gázok feldúsulása
a légkörben közvetlenül nem érzékel-
hető, csak hatásaiban, azonban ezt az
összefüggést „el kell hinni” a tudósok-
nak, és ezért könnyű is vitatni; a kibo-
csátás maga pedig sok esetben nem
feltűnő (tehát nem mindenkinek világos,
hogy melyik tevékenységével éppen
mennyire járul hozzá). A tengerpartokat

Pixabay / inspirexpressmiami

elborító műanyag szemét ma már a nyaralók számára is feltűnő; az óceáni „plasztikszigetek” létének felfedezéséhez már olyan ismeretekre volt szükség, amelyek nem állnak bárkinek rendelkezésére; a mikroműanyagok feldúsulására az élővizekben pedig a tudomány is csak néhány éve ébredt rá – szabad szemmel ezek nem láthatók, és pontos hatásukat sem ismerjük még.

A talajok világszerte romló állapota a maga vészjósló mértékében inkább kutatók – biológusok, vegyészek, agrár- és környezetvédelmi szakemberek – számára kézzelfogható gond, egyes részterületei pedig globális tényezők átlátását és értelmezésének képességét igénylik. Az is közrejátszik ebben, hogy a jóléti társadalmakban – nálunk is – pár nemzedék alatt az emberek nagyon nagy része elvesztette a kapcsolatát a földdel, a mezőgazdasági munkával. De említhetnénk a biológiai sokféleség vagy a magaslégi ózonréteg pusztulásának összetett és a hétköznapi ember számára nehezen átlátható problémáit is.

Összefoglalóan elmondhatjuk: az emberiség egyre inkább felismeri, hogy gond van a környezetben. Viszont egy hétköznapi ember számára nehéz felmérni az egyes problémák súlyát, megragadni a lényegét és meglátni, mit tehet ellenük – pedig mindenkinek cselekednie kell, mert a problémák a mi igényeink kielégítési módjából fakadnak.

Sokszínű megoldási kísérletek

A reagálók egyre nagyobb része komolyan veszi a gondokat és megoldást keres rájuk. Sokan vannak, akik a technikában bíznak, amely eddig minden feladatot megoldott – mondják –, és most is ezt várják tőle. A politika iránt elkötelezettek akár valódi felelősségetből, akár saját pozíciójuk és fontosságuk védelmében azt kommunikálják, hogy a megszokott politikai, igazgatási eszközökkel megoldhatók a problémák, ezért rájuk – a politikusokra – kell hagynia a társadalomnak, hogy kezeljék azokat. Kétségtelen, hogy a válság felismerése óta létrejött egy környezetvédelmi szakpolitika, mely – e téren szakképzett embereket helyzetbe hozva (de azért sokszor erősen ellenőrizve és korlátozva is őket) – fel tud mutatni bizonyos eredményeket a krízishelyzetek kezelésében. Maga az ehhez szükséges képzés, a környezetvédelemmel foglalkozó szakemberréteg megjelenése is tekinthető egy külön választípusnak. Hasonló a gazdasági szereplők hozzáállása is, akik saját szerepük súlyát felismerve, illetve a fogyasztói igényekre reagálva – végül is piacuk megtartása érdekében – igyekeznek a környezeti gondokra adott válaszaikat – melyek olykor valódiak, máskor kérdések vagy felületesek – megfelelőnek és elégségesnek feltüntetni.

Mindezeket a válaszpróbálkozásokat nevezhetjük intézményesnek és bizonyos értelemben hagyományosnak. Léteznek azonban az eddigi struktúráktól független, alternatív kezdeményezések, a „zöld” mozgalmak különféle fajtái is. Az intézményes megoldások hívei ezeknek gyakran hajlamosak „izgágaságot”, utópisztikus jelleget felróni. Mások azért nem bíznak az alulról építkező mozgalmakban, mert úgy vélik, hogy az egyéni vagy helyi kezdeményezések jóindulatúak ugyan, de nem jelentenek valódi megoldást.

A civil mozgalmak egy része gyakran valóban abból indul ki, hogy a hagyományos intézményi megoldások leszerepeltek, bebizonyították alkalmatlanságukat az újszerű kihívások kezelésére. Ezért néhány mozgalom radikális megoldásokat sürget, olykor türelmetlenül és nem igazán átgondoltan. Másoknak viszont inkább az a felismerése, hogy a kisléptékű, közösségi, ember-ember kapcsolatokra épülő kezdeményezések, bár nem kecsegtetnek azonnali és átütő globális eredményekkel, viszont legalább egy területen, a szemléletformálásban éppenséggel a leghatékonyabbnak bizonyulnak; márpedig ennek változása nélkül nem várhatók valódi eredmények a környezeti válság megoldásában. Ők is meg akarják tehát változtatni a világot, de elsősorban abból kiindulva, hogy sokak gondolkodásmódjának megváltozása néhányakéból indul ki.

Vannak olyanok is, akiket sokkal a kemény és pár évtizede még nem sejtett igazság – világhasználatunk jelenlegi módjának fenntarthatatlansága –, és kétségbeesnek vagy elkeserednek, mert nem tudják elképzelni, hogy másképp éljenek, vagy azt, hogy az emberiség még visszafordulhat a jelen helyzetből.

Egyesek még mindig tagadni próbálják a problémát vagy elbagatellizálni a jelentőségét, és ennek érdekében

részletekbe, illetve – általában ilyenekre épülő – alternatív elméletekbe kapaszkodnak. Körükben gyakran tapasztalt reakció, hogy megpróbálják „leleplezni az összeesküvést”, vagyis kimutatni, hogy az egyre összefüggőbb bizonyítékok láncolata valójában mesterséges konstrukció, és az emberekkel való elhitetésük rejtett érdekeket szolgál. Nem ritka az sem, hogy felszínes érvekkel (például: nincs is globális felmelegedés, hiszen itt most épp hidegebb van a szokásosnál) nevetségessé próbálják tenni a figyelmeztetéseket. Mások „visszatámadnak” – ugyanis támadásnak értékelik a fenyegető tények feltárását, és ezért a feltáróikat próbálják „ártalmatlanítani”.

Mit tehet hozzá a megoldáshoz az Egyház?

Krisztus egyháza annak tudatában él, hogy Isten jó hírt akar közvetíteni általa a világnak, mely megoldást jelent az

emberi lét legkülönbözőbb gondjaira. Természetes tehát, hogy az emberiség fenntarthatatlan életmódja miatti aggodalmát tapasztalva az egyház is igyekszik bekapcsolódni a környezetért vállalt felelősségbe. A legfontosabb az egység, amely a világi és az egyházi kezdeményezések között fennáll, de azért azonosíthatunk néhány sajátos hozzájárulást is, melyek a keresztény törekvésekre, a teremtésvédelemre jellemzőek.

Az egyik legkorábbi sajátosság – melyet már II. János Pál, sőt VI. Pál pápa megnyilatkozásaiban is felfedezhetünk – annak a hangsúlyozása, hogy nem technikai és nem szűkkörű problémáról van szó, hanem az egész embert érintő döntésről. „A környezeti válság erkölcsi kérdés” – mondta II. János Pál pápa 1990-ben. Ennek kiterjesztése, amit Ferenc pápa különösen hangsúlyoz, hogy „minden összefügg mindennel” – ezért javasol ő a *Laudato si'* enciklikában „átfogó ökológiát”. Az enciklika másik kulcsfogalma az „ökológiai megtérés”,

mely egyrészt a keresztények számára Krisztussal való találkozásuk minden következményének érvényesítését jelenti a többi létezőkkel fennálló kapcsolatainkban, másrészt a kereszténységnek azt a tapasztalatát kínálja fel a világnak, hogy lehetséges az ember életében radikális és örömteli fordulat, mely lényegi életszemlélet- és életmódváltással jár.

A keresztények legsajátosabb hozzájárulása a környezeti katasztrófa visszafordításához talán a remény lehet, mely abból a hitükből fakad, hogy a teremtésnek és benne az embernek van – nála nagyobb, rajta messze túlmutató – távlata. Ezért, bár lehetségesek tragédiák és veszteségek, mégis érdemes nekirugaszkodni a megoldásnak, mert nem vagyunk egyedül, és van egy cél, amelyet el kell érünk és el fogunk érni. Az „új ég és új föld” Isten ajándéka lesz, mégis számít az eljövételéhez, hogy a jelenlegi földön hogyan élünk és az égre hogyan tekintünk.

Felmerülhet a kérdés, hogy az egyház intézmény vagy mozgalom módjára van-e jelen ezekben az erőfeszítésekben? Van a kereszténységnek egy komoly intézmény-jellege: a katolikus egyház a legnagyobb „hálózattal” rendelkező globális szervezet – igaz, a céljai sajátosak, de ezt az egyetemes testvériséget a globális problémák megoldásához is fel tudja kínálni. Ugyanakkor nagyon fontos és igaz, amit II. János Pál mondott 1998 pünkösdjén Rómában, a lelkeségi mozgalmak első alkalommal összehívott képviselőinek: „Az Egyház maga is mozgalom.” Ismerjük a mozgalmi lét erejét. Mi is hiszünk abban és igyekszünk meggyőződéssel élni azt a valóságot, hogy sokak szemléletváltozása néhányakéval kezdődik: az örömteli új élet, mely a szükséges lemondásoktól sem riad vissza és bátoritanodik el, a leginkább meggyőző módon a személyes tanúságtételen keresztül terjed és hív meg sokakat. //

Hová tartunk?

A 2018-as év végén a férjemmel, Gergővel leültünk, hogy áttekintsük az előző évünket és megtervezzük a következőt. Most először csináltunk ilyet, de azt hiszem innentől kezdve minden évben meg fogjuk csinálni. És nem csak azért, mert egy jó közös program, hanem azért is, mert nagyon hálásak tudtunk lenni. Hálásak egymásért, az életünkért, azért, hogy mennyi minden történt velünk egy év alatt, és hogy mennyi vágyunk van még, amire ott van az előttünk álló időszak. Nem kell persze újévig várni, az új tanév is éppúgy megfelelő alkalom lehet végiggondolni az életünket. Sokat szoktunk foglalkozni azzal a kérdéssel, hogy „Mivé válunk?”. Mivé válunk a programjaink, a barátaink, a családunk hatására, hogy mit ad az évnek egy-egy kiemelkedő vagy éppen apró eseménye. Hová tartunk, milyen emberek szeretnénk lenni, és ehhez mit vállalunk be, és mire mondunk nemet? Az évtervezés ebben is segített, hogy megfogalmazzuk az irányt, hogy mi az, amit el kell engednünk, mi az, amiben fejlődünk kell, kik segítenek minket ebben, hol érezzük magunkat igazán boldognak. Egy prédikációban éppen a célokról volt szó, hosszú távú, és közeli célokról. Olyan célokról, melyekért képesek vagyunk nap mint nap felkelni. Konkrét, megfogható, reális célokról. Na és persze olyanokról, amik egy életre szólnak. Nekünk ilyen az, hogy törekedünk egyre jobb és jobb emberekké válni, és ehhez keressük azokat az alkalmakat, azokat az embereket, akik ehhez a célunkhoz közelebb visznek. Előttünk az új (tan)év, előttünk az élet. Érdeemes tervezni. ///

Dabóczi Anna

Fénykép: Dabóczi Gergő

Teremtés Hete idén is

A különböző felekezetek sokáig számon nem tartott egysége, hogy ősz elején a világ teremtésére, a természetre figyelés megjelenik hagyományaikban. A keleti egyházak ilyenkor kezdik az új egyházi évet, és ennek során a Szent Liturgiában elhangzik a bibliai teremtéstörténet. Erre a hagyományra is alapozott Dimitriosz konstantinápolyi pátriárka, amikor 1989-ben szeptember 1-jét a teremtésért való hálaadás és könyörgés világnapjává nyilvánította.

Ferenc pápa 2015-ben, a *Laudato si'* enciklika megjelenése után pár hónappal ehhez csatlakozott testvéri, szándékosan ökumenikus módon, amikor ugyanezt megtette a katolikus egyház nevében. A katolikus tradíció régi eleme továbbá a természetért való hálaadás a liturgiában, amit Magyarországon korábban augusztus utolsó vasárnapján végeztek, majd 2012-ben a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia áthelyezte október első vasárnapjára. A döntésben közrejátszott Assisi Szent Ferenc október 4-i emléknapja, akit még II. János Pál pápa a környezeti törekvések védőszentjévé nyilvánított.

Az Egyházak Világtanácsa gráci és nagyszebeni nagygyűlésein is komoly hangsúlyt kapott a teremtett világ iránti keresztény felelősség, aminek jegyében hazánkban az evangélikus és református felekezetek kezdeményezték a Teremtés hete megtartását szeptember utolsó és október első vasárnapja között; 2009 óta hirdeti meg ezt a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa. Egy evangélikusok, katolikusok, metodisták, reformátusok alkotta ökumenikus munkacsoport évente meghatározza ennek témáját, és segédanyagot is készít, hogy minél több közösséget ösztönözzön helyi összefogásra a teremtett világért és az egységért. A Teremtés hete idei témája hála és felelősség. A segédanyag elérhető a teremtesunnepe.hu weboldalon.

Nobilis Márió

Új ország születőben?

November 23-ára tervezik a Földön a következő függetlenségi szavazást egy néhány szigetből álló autonóm területről, mely jelenleg Pápua Új-Guinea állam részét képezi. A Salamon-szigetekkel határos terület, mely korábban német gyarmat, majd ausztrál protektorátus volt, a Bougainville-i Autonóm Terület nevet viseli, fővárosa Buka, bár a tervek szerint a független ország új fővárosa Arawa lenne. A fősziget, Bougainville – nevéét Louis Antoine Bougainville francia felfedezőről kapta, aki a Csendes-óceán térségét járta be – rézben és aranyban gazdag lelőhely, ezért is jelentős geopolitikai tényező. A sokféle őshonos (ausztronéz és pápua) nyelvet beszélő, katolikus többségű lakosság és politikai vezetőik 1975 óta küzdenek a függetlenségért, amelyet a többszörös polgárháborút és fegyveres konfliktus után 2000-re sikerült békés mederbe terelni. 2005 óta rendelkeznek saját autonóm parlamenttel, melynek mostani vezetője, John Momis erősítette meg a szavazás időpontját. A 2018-as, a függetlenséget elutasító Új-Kaledóniai függetlenségi referendum óta ez lenne a következő a térségben, és azért is kiemelkedő, mert a pápua új-guineai kormánnyal összhangban és közmegegyezéssel, békében zajlik – ha a kiírt dátumig a bougainville-i kormányzat megfelel az előírt békefeltételeknek. Ha a lakosság a függetlenségre szavaz, akkor Bougainville lehet a Föld következő független állama, mely békés úton születik meg.

Antal Gergely

Pixabay

Találkozás Ferenc pápával

Eseményekben gazdag időszaknak néz elébe a Fokoláre Mozgalom. 2019. december 7-ével veszi ugyanis kezdetét az alapító, Chiara Lubich születésének centenáriumi éve. Ebből az alkalomból a Fokoláre Mozgalom elnöke, Maria Voce és társelnöke, Jesús Morán magánkihallgatáson jártak Ferenc pápánál szeptember 2-án. Elmondták, hogy kiállításokkal, kiadványokkal és rendezvényekkel teremtenek majd lehetőséget arra, hogy minél többen megismerhessék az alapítót és az általa kapott „egység karizmáját”. Sok témában mély beszélgetésre került sor ezen a „rendkívül szívélyes találkozón, amelyet (...) nagy bizalom és nyitottság hatott át” – mondta Maria Voce a pápától kijöve, majd így folytatta: „Mikor mondtam neki: »Ma mindenki imádozik, (...) nem csak a katolikusok« – Ő kitárta a karját, mintha átölelné mindazokat, akik imádkoznak érte.” Jesús Morán így jellemezte az eseményt: „Azt hiszem, ez a találkozó a kölcsönös szeretet jegyében zajlott, mert a pápa folyton ezt ismételte: »Köszönöm mindazt, amit tesztek, folytassátok!« – Mi pedig ezt ismételtük: »Támogatjuk azt, amit Ön tesz, és megvédjük a tanítását...« Erre ő hozzáfűzte: »Menjeteek előre, valósítsátok meg Chiara próféciait!«”

A pápa, mikor aggodalmának adott hangot az egyház soraiban is megjelenő nacionalizmus, az emberi életeleket követelő konfliktusok, valamint Európa helyzete miatt, Maria Voce emlékei szerint többek között ezt mondta: „Az egyház kebelén belül is vannak néhányan, akik másként gondolják. Hogy lehet az, hogy semmit nem tanulunk a történelemből? Elsírtam magam. Sírok, amikor a béke és a kölcsönös megértés ellenes kijelentéseket hallok.”

Prokopp Katalin

Forrás: www.focolare.org

Új püspökünk, Marton Zsolt

Ferenc pápa 2019. július 12-én, Szent Hermagoras vértanú püspök emléknapján Marton Zsoltot, a Központi Papnevelő Intézet rektorát váci megyéspüspökké nevezte ki. Augusztus 24-én, Szent Bertalan vértanú apostol ünnepén a váci székesegyházban Erdő Péter bíboros, prímás mint főszentelő, Michael August Blume apostoli nuncius és Beer Miklós nyugalmazott váci püspök mint társszentelők szentelték püspökké és iktatták be főpásztori hivatalába. Az új püspök szentelése utáni köszönő beszédében maga emelte ki, hogy Istentől jövő üzenatként és meghívásként értelmezi azt, hogy a két esemény vértanúk ünnepén történt. „Kész akarok lenni az életemet is odaadni Egyházamért és a rám bízottakért, akár a vértanúság árán is. Meghívom az egyházmegyémet, hogy a jövőben is elszánt hűséggel, és szelíd szeretettel ragaszkodjunk az evangéliumi hithez és tiszta erkölcsiséghez” – fogalmazott. Marton Zsolt püspöki címerének pajzsában is szerepel a piros szín, mely a mindhalálig való szeretet szimbóluma, jelmondatául pedig a „Hűséges az Isten” (1Kor 10,13b) ígét választotta. Főpásztori programját bemutatva kihangsúlyozta, hogy szeretne püspökként is elsősorban ember lenni, a püspöki kar értékes tagjaként, az egyházmegyéje lelkipásztorainak atyjaként, személyre szóló szeretettel szolgálni. A hívekhez fordulva hangsúlyozta, hogy papok és hívek közösen alkotják Krisztus egyházát. „Veletek vagyok keresztény, és értetek vagyok püspök” – idézte Szent Ágostont.

Csikné Sisák Zita

„Szeressétek ellenségeiteket” (Mt 5,44). Ha elfogadjuk ezt a felszólítást, fordulat következik be gondolkodásmódunkban változást hoz az életünkbe! Mert nem titok: valamilyen ellensége – kisebb vagy nagyobb – mindannyiunknak van. Például az ellenszenves, áskálódó nő a szomszédban, aki mindig kitér előlünk, amikor együtt kellene felmennünk a liften...

A rokon, aki harminc évvel ezelőtt megsértette apánkat, és ezért nem köszönünk neki...

Aki ott ül mögöttünk az iskolában és soha nem nézünk a szemébe, mert egyszer beárult a tanárnál...

A lány, akivel együtt jártunk, azután mással kezdett járni...

A boltos, aki becsapott...

Azok, akik a politikáról mást gondolnak, és ezért tartjuk ellenségnek őket.

Manapság vannak, akik az államban látják ellenségüket, és képviselőikkel szemben esetleg erőszakhoz folyamodnak.

Mint ahogy vannak és mindig is voltak olyanok, akik a papokban látják az ellenséget és gyűlölik az egyházat. Mindezeket tehát és még nagyon sokakat, akiket ellenségnek tartunk, szeretnünk kell!

Igen, szeretnünk kell!

Nehéz? Kellemetlen? Még a gondolata sem hagy nyugton?

Ne féljünk! Nincs itt a világ vége: részünkről egy kis erőfeszítés, Isten pedig hozzáteszi a 99 százalékot... és a szívünkben fellobban az öröm.”

(Chiara Lubich: *A szeretet művészete*. Budapest, 2008. 33–34.)

Ellenség-szeretet

A szeretet művészetének egyik legnehezebb pontjához értünk. Az ellenség szerete olyan kívánalma Jézusnak, ami feladja a leckét mindenkinek. Ellentétesnek tűnik a józan ésszel, a természetes önvédelemmel, esetenként azt kéri, hogy baleknak, szerencsétlennek tűnjünk, mintegy kiszolgáltassuk magunkat. Jézus szavai azonban félreérthetetlenek: „szeressétek ellenségeiteket, imádkozzatok üldözőitekért.” (Mt 5,44) Ezúttal [Van Thuan vietnami püspök gondolataiból válogattunk](#), aki igazi szakértője volt az ellenségszeretetnek.

François-Xavier Nguyen Van Thuan vietnami püspököt 1975-ben nevezik ki saigoni érsekké, rá két hónapra a kommunista vezetés bebörtönzi és 13 éven keresztül tárgyalás és ítélet nélkül szigorú fogságban, ebből kilenc évig magánzárkában tartja. Szabadulása után először csak mozgásában korlátozzák, majd 1991-ben kiutasítják az országból, ekkor költözik a Vatikánba. II. János Pál 2000-ben felkéri, hogy tartsa ő a Szentszéknek a nagyböjti lelkigyakorlatot, amelyen a pápa is részt vesz. Lelkigyakorlatos beszédei és más írásai is elsősorban a saját tapasztalatából merítenek és sokakat inspiráltak az igazi keresztény szeretet megélésére.

„Azt hiszed, nincs mit Istennek áldoznod, pedig ő látja, hogy mennyi alkalmat elszalasztasz. Próbálj például vidám és kedves lenni azzal, aki kicsúfol és fel akar bőszyíteni; hallgass, ha igaztalan, hamis vádakkal illetnek; éreztesd szereteted azzal a felebaráttal, aki elárult, ne válaszolj haraggal. Minden pillanat lehetőség, hogy áldozatot mutass be.”

„Ha hálátlansággal, árulással, rágalommal találkozol, ha legjobban azoknak a rosszindulata sebez meg, akiktől a legkevésbé vártad volna, válaszd legyen: szívbeli megbo csátás; bocsánatkérés, ha neheztelnék rád; szeretetli ima a megtérésükért; így nem lesz földi vigaszra szükséged.”

„Legyél boldog azokkal, akik szeretnek.
 Legyél boldog azokkal, akik gyűlölnék.
 Legyél boldog, ha minden vidám és fénytel teli körülötted.
 Legyél boldog, ha a szíved erősen fáj.
 Legyél boldog, ha mindenki a nyomodban jár.
 Legyél boldog, ha magányos és elhagyatott vagy.
 Legyél vidám és segíts mindenkinek, akivel találkozol, hogy ők is megtapasztalják az öröm légkörét, akkor is ha a szíved darabokban van. Ez az igazi és hiteles éltszentség, ami többet ér minden böjtnél és önmeztagadásnál.”

„A keresztény szeretet sajátossága, hogy szereti az ellensé get is. Ez gyakran hihetetlen a nem hívők számára. Egy nap az egyik börtönőr megkérdezte tőlem:

- Ön szeret minket?
- Igen, szeretem magukat.
- De mi éveken át tárgyalás nélkül, ítélet nélkül fogva tartottuk Önt, és Ön szeret minket? Ez lehetetlen, nem is igaz talán.
- Sok évet együtt töltöttünk, és Ön láthatta, hogy igaz.
- Ha kiszabadul, nem fogja ellenünk küldeni a híveit, hogy felgyútsák a házainkat, megöljék a családtagjainkat?
- Nem, ha meg akartok ölni, én akkor is szeretlek titeket.
- De miért?
- Mert Jézus azt tanította, hogy mindenkit szeretni kell, még az ellenségeinket is. Ha nem így tesztek, nem vagyok méltó a keresztény névre.
- Ez nagyon szép, de nehéz megérteni.

Jézus nyomatékosan hangsúlyozta a keresztény szeretet e sajátosságát és csak ezzel a lelkiürettel lehet megteremteni az igazi békét a földön. »Mert ha azokat szerettétek, akik titeket szeretnek (...) ha csak atyátokfiaiit köszöntétek (...) Nem ugyanezt teszik-e a pogányok is? (...) Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket« (Mt 5,46–47,44).”

„Értékeljük minden fájdalmat úgy, mint a megfeszített Jézus számtalan arcának egyikét, és egyesítsük az ő fájdalmával. Ezzel belépünk az ő fájdalom-szeretet dinamikájába, rész esülünk az ő fényéből, erejéből, békéjéből, Isten új és tel je sebb jelenlétét tapasztaljuk meg.
 Emlékszem raboskodásom sötét éveiből egy tapasztala tomra. A szenvedésnek abban a mély szakadékában néhány

ézés békét hozott lelkemnek: soha nem szüntem meg mindenkit szeretni, senkit sem zártam ki a szívemből. A Szeretet-Isten fog felettem ítéletet hozni – mondogattam magamnak – nem a világ, nem a kormány, nem a propagan da. Minden elmúlik, csak Isten változatlan.”

„Ha mindenkivel „egygyé válunk” és van bátorságunk minden embert, még a látszólag legmegvetendőbbet, még az ellen séget is felebarátnak vagy testvérnek tekinteni, akkor az örömhír központi üzenetét valósítjuk meg: Jézus keresztje által Isten minden tőle távoli emberhez közel jött, megbo csátást és üdvösséget ajánl nekik. Ezért az evangelizáció nemcsak a misszionáriusok dolga, hanem a keresztény élet tartozéka. Isten Jó Híre csak akkor mutatkozik meg, ha mi mindenkire közel lépünk.”

„Igazán nehéz pillanatok, a bosszúállás, a kétségbeesés kísértését is megéltem. De a legkritikusabb pillanatokban, a nyomorom legmélyén, emberi gyengeségem legmélyén az Úr felém nyújtotta kezét és a remény visszatért, mint eső után a napsütés.” ///

Forrás: Lucia Velardi (ed.) 100 pagine di F.-X- Nguyen Van Thuan. Spera in Dio! Citta Nuova Editrice, 2008.

Fordította: Paksy Eszter

SZEPTEMBER

„Vigasztaljátok és bátorítsátok egymást.”

(1Tessz 5,11)

Pixabay

Pál apostol az általa alapított tesszalónikai keresztény közösségnek ír. Nem térhet már vissza hozzájuk, mert el kellett menekülnie onnan az üldöztetések miatt. Levelei által azonban továbbra is szeretettel kíséri őket, dicséri kitartásukat és állhatatosságukat a hitben, hogy példás tanúságtevők lettek. Pál ismeri legmélyebb és életbe vágó kérdéseiket: mi vár minket a halál után? Ha az Úr hamarosan visszatér, hogyan készülünk végső eljövételére? Pál nem ír elő szabályokat, hanem újra megvallja hitét: Jézus életét adta az egész emberiségért, és feltámadása által mindenki számára megnyitotta az utat az Életre. Azt tanácsolja, hogy az evangélium megélésével készülünk a mindennapokban Jézus visszatérésére, végezzük becsülettel a munkánkat és építsük a testvéri közösséget:

„Vigasztaljátok és bátorítsátok egymást.”

Pál maga is megtapasztalta, hogy az evangélium által kivirágzik a jóság, amit Isten az emberek szívébe ültetett. A reménység magja ez, mely nap mint nap fejlődik az Isten szeretetével való személyes találkozásban, és kivirágzik a kölcsönös szeretet által. Arra készítt, hogy legyőzzük az önzés és a közömbösség rossz magját, amely elszigetel és összetűzéshez vezet, inkább hordozzuk egymás terheit, és bátorítsuk egymást. Ez nagyon egyszerű ige, amelyet mindannyian értünk és gyakorlatra tudunk váltani, de gyökeresen megváltoztathatja a személyes és társas kapcsolatainkat is. Értékes tanács, amely segít fölfedezni a testvériség alapvető igazságát, mely sok kultúra gyökerében megtalálható. A bantu filozófia, az *ubuntu* ezt így fejezi ki: „Amik együtt vagyunk, annak köszönhetően vagyok olyan, amilyen vagyok.”

Dél-Afrikában ez jellemezte a kiemelkedő methodista vezető, Nelson Mandela politikai tevékenységét. Azt mondta: „Az ubuntu nem azt jelenti, hogy ne gondoljunk magunkra, hanem inkább azt, hogy tegyük föl a kérdést: »Akarom-e segíteni a körülöttem élő közösséget?«¹. Mandela kitartó és bátor hozzáállása történelmi fordulatot hozott a hazájában, és nagy előrelépést a társadalomban.

„Vigasztaljátok és bátorítsátok egymást.”

Hogyan éljük ezt az igét?

„Ez az ige túlcsoportul szeretetet kér tőlünk. Olyan szeretetet, mely túllép a közép-szerűségeken, és át tudja törni rejtett önzésünk falait. Ha végiggondoljuk a szeretet különböző vonásait (tolerancia, megértés, kölcsönös elfogadás, türelem, szolgálatkészség, irgalom a felebarátaink valós vagy vélt hiányosságai iránt, a javak megosztása stb.), fel fogjuk fedezni, milyen sok alkalom nyílik ezek megélésére. Ha közösségünkben a kölcsönös szeretet léghőre uralkodik majd, akkor biztos, hogy sugározni fogja melegét mindenki felé. Így azok is, akik még nem ismerik a keresztény életet, tapasztalni fogják vonzását. Szinte észrevétlenül ragadja őket magával ez a léghő, s érzik, hogy ugyanannak a családnak a tagjai.”²

„Vigasztaljátok és bátorítsátok egymást.”

Ilyen szellemben alakult Palermóban egy csoport különböző egészségügyi szakemberekből, akik a város szegényeinek rendelkezésére állnak. Így mesélnek: „Különböző keresztény felekezetekhez tartozunk és az evangélium arra készítt bennünket, hogy mindenkiben a testvért lássuk, különösen azokban a betegekben, akik nem tudnak kellően gondoskodni magukról. Az ellátottaink között nagyon súlyos betegek is vannak, és játék- vagy internetfüggőségben szenvedő emberek is. A már működő létesítményekben ajánljuk fel a szolgálatunkat, és erősítjük a helyi rendelőket. Egymás tájékoztatására egy WhatsApp és egy Facebook csoportot, valamint egy levelezőlistát használunk. Bár csoportunk nemrég született, nagyon tevékeny, főleg a bevándorlók, a városunkba érkezett ghánai adventisták körében. Népes csapat, életvidám emberek, és nagy öröm számunkra, hogy mint egyetlen Atya gyermekei, testvérként segíthetjük egymást.”

Letizia Magri

1 Experience Ubuntu, Tim Modise interjúja, 2006. május 24. Forrás: <https://le-citazioni.it/autori/nelson-mandela/>
2 Ch. Lubich: Az élet igéje. 1994. november.

Bicikli szeretetből

Szeptemberben új iskolába kerültem tanárként. Az épületben folyó felújítások miatt az informatika teremben nem volt áram, a számítógépeket nem lehetett használni. Ezért azt mondtam a tanulóknak, hogy hosszabban is bemutatkozhatnak nekem, mesélhetnek a hobbiukról, kedvenc állatukról, családjukról. Nagyon meglepődtem, mert a gyerekek komolyan éltek a lehetőséggel, sok mindent elmondtak; még azt is, hogy nevelőszülőknél vagy nevelőotthonban élnek, meg hogy szüleik elválasztása milyen nehézséget okoz számukra.

Év végén, az utolsó órákon a kollégák filmeket szoktak nézni a diákokkal, én újra felajánlottam a gyerekeknek a beszélgetést. Az egyik diáklány megkérdezte, hogy kitölténem-e vele a kompetencia méréshez a szülői kérdőívet, mivel neki nincsenek szülei, nevelőotthonban lakik. Természetesen kitöltöttem vele, közben beszélgettünk. Sok gyermek a nevelőotthonban gyógyszer szed a depresszió ellen – meséli: kilátástalanság, reménytelenég van bennük. De ő küzd! Biztattam, hogy jól csinálja, lehetőségeket villantottam fel előtte, megerősítettem benne a pozitív gondolkodásmódot. Később a folyosón megkérdeztem tőle, elfogadna-e a lányom ruháiból.

Otthon egy nagy adag ruhát gyűjtött neki össze a lányom, amit egy este el is vittünk vele együtt az otthonba. Hosszan elbeszélgettünk az ott levő nevelőnővel és a diáklánnyal. Többek közt megkérdeztük, hogyan közlekedik iskolába és a gyakorlatra. Kiderült, hogy nincs biciklijé, pedig esténként a gyakorlatról hazajövet már ritkán járnak a buszok.

„Tanárnő, én kitől kérjek biciklit? A nevelőimtől? Nagyon szeretném, ha lenne, próbáltam is rá gyűjteni, de elloptak belőle. Most pedig adtam a pénzből a nevelőszülőknél levő kistestvéreimnek, így alig maradt.”

Eszembe jutott, hogy megpróbálok a közösségből segítséget kérni. Megírtam nekik röviden a helyzetet, hátha együtt tudunk küldeni „Jézusnak” egy női biciklit. Eredetileg csak arra gondoltam, hogy esetleg van valakinek egy felesleges kerékpárja. Nagy meglepetésemre, pillanatok alatt érkeztek pénzüsszeg-felajánlások. Egyikük pedig segített a kedvező árú kerékpárok felfedezésében. Küldött nekem néhány általa jónak vélt bicikliről képeket, melyeket továbbítottam a kislánynak. Örömmel írt vissza, hogy az egyik nagyon tetszik neki, ez az álma! Az összegyűlt pénz pontosan annyi volt, amennyi hiányzott az általa gyűjtött pénzhez ennek a megálmodott új biciklinek a kifizetéséhez. A lánnyal és a diáklánnyal hármasban mentünk el a kerékpárért. Első próbaúttján autóval követve elkísértük őt hazáig. Mikor kiszálltunk, hogy elbúcsúzzunk, nehezen szólalt meg: „Tanárnő, én még ilyen szeretet nem kaptam!”

Egy tanárnő

Lélek a hétköznapiakban

Húgom ápolása miatt egyre több elismerést kapok, de nekem nem esik nehezemre ez a szolgálat, mert Isten akaratát látom benne. A Szentlélek valóban erőt ad: a mindennapi vonatáshoz, a hajnali keléshez, a 4-5 órás alváshoz, a pályázatíráshoz, s mellette a kisközösségi élethez is.

Ebben a hónapban igyekeztem új kapcsolatot találni a Lélekkel, fogadni, felismerni a hangját. Rájöttem, ahhoz, hogy meghalljam és kövessem, nem kell mondanom a kísértésekre, vonzalmakra. Megdöböntett a felismerés, de egy új ötletet kaptam az egyik napi elmélkedésem végén. Milyen kísértés, vonzalom érhet engem? Találtam olyat, amire nem is gondoltam. Amikor például a húgom körül tevékenykedem,

Pixabay

de lenne még bőven feladat, sokszor maradok inkább a tévénézés mellett. Valóban, ez nagy vonzalom, kísértés. Amikor a húgomnak kellene erősítő desszertet főzni a konyhában, inkább maradok mellette a szobában, fáradságra hivatkozva. Az elmélkedésem óta jobban figyelem a próbatételeket, magamat, hogy ne egykönnyen valljak kudarcot.

A vállalkozásomban újításokra van szükség, új gépet kell beszerezni. Én már legszívesebben nyugdíjba vonulnék, de munkatársam most végezte el a gép kezeléséhez szükséges tanfolyamot, s előtte még ott az élet. Mit tegyek? Belevágjunk? Nemrégiben olvastam egy olasz vállalkozó tapasztalatát, aki elmesélte, számára az üzletben is az ember áll a középpontban, nem csak a bevétel számít. Ez felbátorított: Öröm, béke, türelem költözött belém az ügyintézési procedúrában. Tudtam, ez nem az én ügyem, a társamat szeretem a megvalósítással, szolidáris vagyok vele.

N. Ildikó

OKTÓBER

„Őrizd meg a rád bízott kincset a Szentlélek erejével, aki bennünk lakik.”

(2Tim 1,14)

Pixabay

Pál apostol írja ezt Timóteusnak, a „hitben igaz fiának”¹, akivel együtt evangelizált, és akire rábízta az efezusi közösséget. Pál érzi, hogy közeleg a halála, ezért bátorítja őt komoly vezetői feladatában. Timóteus ugyanis egy „kincset” kapott, a keresztény hit összegzését, úgy, ahogy az apostolok továbbadták, és az ő felelőssége, hogy maga is hűségesen adja tovább a következő generációknak.

Pál számára ez azt jelenti, hogy óvja és ragyogtassa föl a kapott ajándékot, még az életét is legyen kész odaadni, hogy terjessze az evangélium örömhírét.

„Őrizd meg a rád bízott kincset a Szentlélek erejével, aki bennünk lakik.”

Pál és Timóteus megkapták a Szentlélek fényét, ez a biztosítéka fontos feladatuknak, pásztorként és az evangélium hirdetőiként. Az ő és utódaik tanúságtétele által érkezett el hozzánk is az evangélium örömhíre. Ehhez hasonlóan minden kereszténynek küldetése van saját környezetében a társadalomban és a vallási közösségben egyaránt, hogy építse a család egységét, nevelje a fiatalokat, elköteleződjön a politikában vagy a munkában, törődjön az elesettekkel, a megélt evangélium fényével világítsa meg a kultúrát és a művészetet, és Istennek szentelje az életét a testvérek szolgálatában.

Ferenc pápa még azt is mondja a fiataloknak: „[...] minden embernek küldetése van [...]”². 2019 októberére a Katolikus Egyház „rendkívüli missziós hónapot” hirdetett. Ez számunkra is lehetőséget kínál, hogy újra tudatosan törekedjünk tanúságot tenni a hitünkről. Szívünket az evangéliumi szeretet

nyissa tágasra, ami befogadásra, találkozásra és párbeszédre vezet.³

„Őrizd meg a rád bízott kincset a Szentlélek erejével, aki bennünk lakik.”

Minden keresztény a Szentlélek „temploma”, ez lehetővé teszi, hogy fölfedezze és megőrizze a rábízott „kincset”, sőt gyarapítsa és mások szolgálatába állítsa. A legfőbb „kincs” az Úr Jézusba vetett hitünk. Nekünk, keresztényeknek föl kell indítanunk és táplálnunk ezt a hitet az imádságban, hogy aztán tanúságot téve a szeretetről tovább tudjuk adni. Egy nemrég felszentelt pap meséli: „Rám bízta a híveket egy hatalmas plébánián az egyik brazil nagyvárosban. Szociális szempontból nagyon nehéz környezet ez, ahol az emberek nincsenek igazán tisztában a vallási hovatartozásukkal. Ugyanúgy részt vesznek a szentmisén, mint az ősi szertartásokon. Tudom, felelős vagyok azért, hogy evangéliumi hűséggel adjam tovább a keresztény hitet, de azt is szeretném, hogy mindenki érezze, befogadják a plébánián. Azért, hogy érezzék, becsüljük a hagyományait, úgy gondoltam, hogy az ősi hangszerek zenéjével tehetnék ünnepélyesebbé a szentmisét. Nagy odafigyelést kíván ez a munka, de mindenki örömeire szolgál, mert nem osztja meg a közösséget, hanem a nekünk örömet adó Isten hitében egyesít.”

„Őrizd meg a rád bízott kincset a Szentlélek erejével, aki bennünk lakik.”

Egy másik mérhetetlen kincs, amit Jézustól kapunk, az ige: Isten Igéje.

„Ilyen hatalmas ajándék nagy felelősséget ró ránk. [...] Isten azért adta nekünk Igéjét, hogy gyümölcsöztessek. Életünkben, a világban végzett munkánkban látni akarja megvalósulni azt a mélyreható átalakulást, melyet az Ige képes véghezvinni. [...] Hogyan fogjuk tehát élni az e havi Igét? Úgy, hogy szeretjük Isten Igéjét, igyekszünk minél jobban megismerni, de főleg úgy, hogy egyre nagylelkűbben éljük meg, azért, hogy valóban lelki életünk alapvető táplálékává, mesterévé, lelkiismeretünk irányítójává, minden döntésünk, minden tevékenységünk szilárd alapjává váljon. [...] Az emberek lelkiismeretében nagy a zűrzavar, az összevisszaság; minden viszonylagossá és homályossá válik. Ha éljük Isten Igéjét, nemcsak védettek leszünk ezzel a súlyos veszéllyel szemben, hanem Jézus sokatmondó szavai szerint (vö. Mt 5,15-16) égő lámpásokká válunk, melyek fénye másokat is segíteni fog a tájékozódásban és abban, hogy visszataláljanak a helyes útra.”⁴ //

Letizia Magri

1 1Tim 1,2

2 Vö. Ferenc pápa üzenete a 2018. évi missziós világnapra

3 Bővebb információkért lásd: www.october2019.va

4 Ch. Lubich: Az élet igéje 1991. október.

Több, mint futás

Agyagos sár, ömlő eső, metsző szél, 5 fok, május 5. És egy vállalás: életem első terepultura futása, 66 km a Zalai-dombságban.

Írhatnék arról, miért futok, miért kapcsol ki, hogyan találom meg a belső békémet egy többórás futásban. De ez az írás most nem erről szól. Nem egy hobbiról, nem egy sportteljesítményről, hanem jelekről, az Istennel való párbeszédéről és a búcsúról.

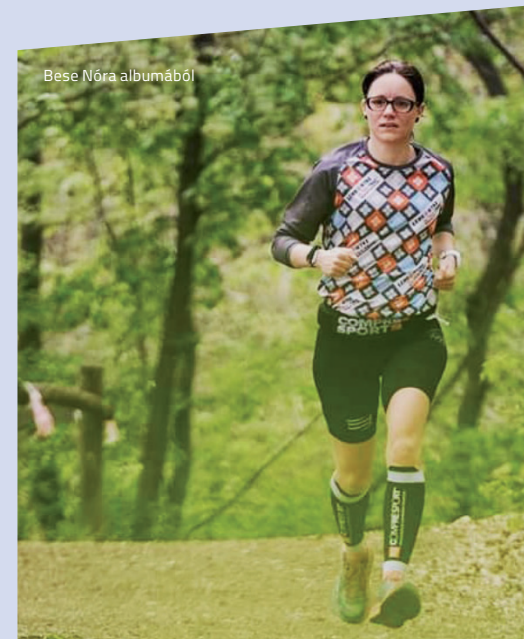
Az elmúlt 37 évem minden május 5-je más valakiről szólt, arról, aki világra hozott, édesanyám születésnapja volt az, ami oly sokszor – idén is – egybeesett anyák napjával. De azóta a februári este óta, amikor hívtak a tűzoltók, hogy menjünk édesanyám házához, mert minden kiégett, neki nincs már a földön ünnepe. Őt magához ölelte az Isten a füstben, a tűzben, s hiszem, hogy meg is tisztította az utolsó pillanatok szenvedésével.

Sok minden történt azóta, a hirtelen sokk hetei, a veszteség, a gyerekeim fájdalma, a pusztítás felszámolása, ami utána maradt, a temetés, a kezdődő gyász. Közösségben, aktívan, muszájból megéltük, elfogadtuk, keresve mindennek az értelmét. De a belső elengedés valahogy elmaradt. És eljött május 5-e. Hónapok óta készültem erre a zalai versenyre, talán az edzések is erőt adtak, amikor a lelkem gyengült a gyászban. De a verseny előtti napon döbbsentem csak rá, hogy anyukám ezen a napon lenne 66 éves. Én meg 66 km-t tervezek futni. Nem vagyok egy számmisztikus, de nem tudtam nem az Istentől venni ezt a jelet, amivel nekem dolgom van. Örülni kezdtem. Akkor ez egy kapcsolat, egy számvetés, egy lehetőség végig imádkozni Vele az életét, ami azért befejezetlenül ért véget. Annyit tusakodott belül az Istennel, pedig

tudom, hogy vágyott Rá. Akkor nekem nincs más dolgom, mint átímadkozni, kilométerről kilométerre, évről évre, a küzdelmeit, a haláláig tartó keresését. Szörnyű rossz idő lett azon a vasárnapon, nem is értettem, hogy lehet ez májusban. De tudva a feladatomat, várva a belső találkozást, nekiindultam. Nem akartam mást, mint „végigfutni a pályát”, anyukámmal, anyukámért ezen a különös anyák napján. Mentek az órák, a kilométerek, jöttek a nehézségek, a sárban elakadó lábak, a fogyó energia, az agy tompulása, az átázott cipő, a kezeim lefagyása, de csak futottam. És futottam. Ilyen hosszú ímám talán még soha nem volt. Tudatosan, tudattalanul, meditálva, amikor az agy már nem gondolkodik, csak jelen van. Majdnem nyolc óra kellett a célba éréshez.

A célba éréshez? Akkor és ott végigfutottam a pályát, a feladatot teljesítettem. De hiszen mi még úton vagyunk... tehetünk, szerethetünk, dönthetünk Mellette!! Ugye már Te is segítesz, odaátrol, anyu?

Tamásné Bese Nóra - Budapest

Bese Nóra albumából

Új Ember archívum

A köztünk lévő Jézust választotta

Galántai Máriára, az egyik első magyar önkéntesre emlékezünk halálának 30. évfordulóján.

► **Összeállította: Hortoványi Emőke** // // // // //

Mária az Új Ember újságírójaként dolgozott. Ez nehéz időszaknak bizonyult mindaddig, amíg el nem jutott egy lelkigyakorlatra. Attól kezdve már nem az önmegvalósítás volt a célja, hanem a szeretet mindazok iránt, akikkel találkozott. Az újságírócsapat egy szentföldi zárandoklatra kapott lehetőséget. Ez kivételezett, hallatlanul ritka lehetőség volt a 70-es években. – Hogyan

készülsz az utazásra? – kérdezte tőle egy idősebb munkatársa. – Elmentem gyönni – mondta ki egyenesen Mária, amikor ez egyáltalán nem volt szokásos beszédtema. A kérdező fél igen meglepődött, ő hasznos, közvetlen teendőkre gondolt. Pár nap múlva ez a munkatársa rosszul lett, azután hirtelen meg is halt. Jeruzsálemből hazaérve az özvegy feleségtől tudta meg, hogy

férje évtizedek óta nem gyönt, és az a bátran vállalt mondat készítette arra, hogy rendezze az életét Istennel.

Egy unokaöccse börtönbe került, és Mária kitartóan látogatta őt. A fiúnak hosszú idő kellett, míg bizalmat kezdett érezni a keresztanyja iránt. Így vallotta be, hogy nagyon fél a tárgyalásától. Mária elismerte, hogy ő is volt így egy műtét előtt, és mást se csinált, mint szerette a mellette lévőket. Most a rab próbálta ki a módszert, pl. önként adott valamit fegyencitásainak, akikkel csak üzletelés céljából érintkezett addig. A tárgyalásán nem tagadta le, amit elkövetett, jogosnak fogadta el a büntetését. Ahogy a hozzáállása megváltozott, már élte az ígét, sőt terjesztette is rabtársai között. Kiszabadulása után erősen veszélyeztették a régi cinkostársai, akik zsarolni kezdték. Mária segítette mindaddig, míg elkerült egy távoli városba. Ott, ismeretlenként új életet tudott kezdeni, és tisztességes családfő lett belőle.

A 80-as évek elején az Új Ember szerkesztőségében megjelent egy bizonyos Pista bácsi, és Máriát kereste, akit a cikkei alapján ismert. Elmondta, hogy neki Tihany-Gödrösön van egy nyaralója, ami több hétig üresen áll a nyáron, ő nem tudja kihasználni, szívesen kölcsönadja gyerekenyarratás céljára. Mária kapva kapott az alkalmon, s szervezni kezdte a gyerekeket az egész országból: Újfehértó – onnan az egyik anyuka jött főzni – Szeged, Szombathely, Nagymaros és persze Budapest. Amolyan hittantábor féle volt ez, ami abban az időben tilos volt. Az innen-onnan öszszeszedett gyerekek nagyon jól érezték magukat. A több nyáron át zajló táborok költségeit Mária jórészt a „gondviselésből” fedezte.

Az Új Emberben, mint az akkori egyetlen katolikus sajtókiadványban ő csinált szállást az életige megjelenésének, és küzdött a folyamatos közlésért, a teljes terjedelmért annyira, hogy ami képtelenségszámba ment, lapterjedelmet emeltek az otléte alatt. Segítette a fordítási munkát, hogy a szöveg minél gördülékenyebb, a magyar ajkú olvasónak érthetőbb legyen. Mint újságíró igen szemléletesen, hús-vér figurákként elevenítette meg a szenteket, az elvont mondanivalót pedig tapasztalatokkal hozta elérhető közelségbe. A magyar Fokoláre Mozgalom már úgy tekintett rá, mint a várva-várt, de még akadályoztatott lapjának szerkesztőjére. Mária 1989 márciusában költözött át a földről, és három hónap leforgása alatt, még azon a nyáron megjelent az Új Város első száma.

„Igen mély emlékem marad az egyik nyári Máriapoli, ahol megtudtam, hogy Mária súlyos beteg – emlékezik vissza Bacsoi Ili. – Elintéztem, hogy abba a kórházba kerüljön, ahol én dolgoztam. Nekem az volt a fontos, hogy Máriának a lehető legjobb legyen a kemoterápia.

Új Város archív

Galántai Mária (1942–1989) az ELTE történelem–magyar szakán végzett, majd az Új Ember hetilap újságírójaként dolgozott. A 80-as évek elején ismerte meg az egység lelkeségét, elsősorban az életigét és annak tettekre váltását. A Hittudományi Akadémia Levelező Tagozatának első világi hallgatói között tanult, nem sokkal később lelkesedéssel kötelezte el magát a Fokoláre Mozgalomban az Isten önkéntese hivatásban. Családot nem alapított, a rendszerváltás évében hónapokig tartó súlyos betegség után hunyt el, az akkori közösség kísérésével.

A szörnyű beavatkozások közepette rengetegen látogatták, és ő szinte „itta” az életüket, mindent befogadott, hogy aztán felajánlhassa értük azt, amije volt, pl. nem kért oxigént, bár alig volt

levegője; nem fogadott el fájdalomcsillapítót – értük. Számára csak az volt fontos, hogy mindenki, aki vele találkozik – legyen az látogató vagy kórházi dolgozó –, a Szeretet-Istennel találkozzon. Négy hónap telt el így, amikor kiderült, hogy Mária kezelőorvosa, akiben feltétel nélkül megbízott, átmegy egy másik kórházba dolgozni. Még azon a reggelen megállt nálunk a laborajtóban, és szinte fuldokolva mondta: „Ide jöttem...” Ez megrendített, mert minden további szó nélkül világos volt, hogy a köztünk levő Jézust választotta orvosának. Óriási felelősség és végtelen boldogság volt ez nekem. Ezután még három hónapot élt, és mi mindennap újból és újból megéltük a csodát.

Mikor csak egy-egy szót tudott már szólni, az egyik látogató megkérdezte, hogyan éli ezt az állapotot. Csak ennyit mondott: „Öröm...” – és mosolygott. Halála előtt nem sokkal volt a születésnapja, és arra vágyott, hogy szentmisén vehessen részt. Még a rendszerváltás előtt voltunk, és kórházban, mint közintézményben, a mise elképzelhetetlennek tűnt. A Szentlélek vezette az eseményeket. A születésnapján a hatágyas kórteremben minden beteg épp kimenőt kapott, kivéve egyetlen egyet, aki szerzetes nővér volt, akkor még civilben. Az atya felkészült a misére, persze azzal, hogy talán lehetetlen lesz. Megkértem az ügyeletes orvost, hogy a születésnapra köszöntésre tekintettel, ha lehet, Máriánál ne történjen semmi beavatkozás az elkövetkezendő egy órában. Megígértem, ha probléma lesz, azonnal szólok. Megtelt a betegszoba látogatókkal, és egy fantasztikus szentmisénk volt! Énekelünk is: „Mária, egyetlen virág...” A folyosón azt hitték, hogy Galántai Máriát köszöntjük. Kezelőorvosa, aki tudta, mi történt akkor, Mária halála után azt mondta: „Így szeretnék élni és meghalni.” ///

Ne izgulj már!

Freepik / yanalya

Oké, de azt hogy kell?

Szorongató helyzeteket mindannyian átélünk. Fontos megtanulni, hogyan kezeljük ezeket a bénító érzéseket és hogyan jussunk túl rajtuk.

► Smohai Máté //////////////

Amikor életemben először egyetemi főállásban munkába álltam, egy összoktatói értekezleten, ahol a kar minden tekintélyszemélye jelen volt, számomra teljesen váratlanul a dékán felszólította bemutatkozásra az újonnan felvett kollégákat. Éreztem, hogy a pulzusom az égbe szökik, a torkomban dobog a szívem, egész testem megfeszül, remegek. Ilyen állapotban megszólalva alaposan be fogok égni – gondoltam. A helyzetet súlyosbította számomra, hogy sportpszichológusként épp az izgulós, önbizalomhiányos sportolóknak

segítek abban, hogy kellő higgadtsággal és magabiztossággal teljesítsenek a képességeiknek megfelelő színvonalon. Úgy húsz másodperc maradt, hogy valamit kezdjek a helyzettel, magammal...

Adódnak helyzetek, amikor kellemetlenül erős feszültséget, aggodalmat érzünk. Ezeket többnyire számunkra nagy téttel bíró szituációkban tapasztaljuk. Ilyen lehet egy állásinterjú, vizsgahelyzet, tág családi összejövetel, de egy játszótérezés, találkozás, vagy munkahelyi megbeszélés is. Közös

jellemzőjük, hogy nem vagyunk biztosak a pozitív végeredményben. Teljesen természetes, hogy szorongást élünk át ilyenkor. Viszont, ha a hatalmukba kerítenek ezek az érzések, akkor valóban megnehezítik, akár ellehetetlenítik, hogy a képességeinknek megfelelően teljesítsünk.

Stressz- és szorongáskezelésre sokféle megközelítés és módszer létezik: teológiai, orvostudományi, pszichológiai, és ezeken belül is sok különböző leágazással. Itt most értelemszerűen a sportpszichológiai megközelítésből indulok ki.

Gondolati sík

Most hadd kérjem meg a kedves olvasót, hogy ne gondoljon vissza a cikket indító, összoktatói, torokszorító élményemre! Feltételezem, hogy sajnos nem sikerült, hiszen nehéz nem gondolni valami aktuális dologra. Főleg, ha személyesen és érzékenyen érint minket. Amikor makacs negatív gondolatok töltik ki a fejünket, ezt hívjuk a sportpszichológiában gondolati (kognitív) szorongásnak. „Na, ezt jól elszúrtam”, „Biztos beégek”, „Jaj, most vajon mit gondolnak rólam?”, „Egy csődtömeg vagyok”. Ezek valamilyen szinten természetes gondolatok, ám ha túl erősek, és eluralják az elménket, az egyrészt kellemetlen, másrészt pedig visszahúz minket. Mit tehetünk ilyen helyzetben?

Munkahelyemen egy kollégám részben indokoltan komoly konfliktust szított, melyben én is vastagon érintett voltam, és mikor „vesztésre állt”, börtönnel fenyegetett másokkal együtt engem is. Érthetően heves és kellemetlen érzéseim, gondolataim az ügy kapcsán aludni se nagyon hagytak éjjelente. A hozzám hasonlóan érintettek a konfliktust szító kollégámmal minimálisra csökkentették az érintkezést, elkerülték őt, csendben kivárva a lecsillapodást. A lehető legjobb megoldást keresve egyszer csak világossá vált, hogy a szeretetet érdemes most is választanom. Így elmentem a kollégámhoz, hogy nyugodt körülmények közt meghallgassam, és megosszam vele, amik bennem vannak, például, hogy bizonyos lépései támadásnak tűnnek, még ha el is hiszem, hogy jó cél vezette. Megtapasztaltam, hogy Isten akaratát keresve és követve egy számomra nagyon fenyegető helyzetben egész higgadtan és szeretettel sikerült jelen lennem, ami meg is hozta a gyümölcsöt. Gondolati szorongásainkból tehát kiutat jelent, ha figyelmünket valami olyanra fordítjuk, ami építő,

pozitív. Ez a valami lehet egy életige is, egy korábbi elhatározásunk felfrisítése vagy akár hasznos apróságra koncentráció (pl. egy jégchokis esetében, hogy „tüzelek a kapura”). Gyakran nem egyértelmű, hogy nekünk személyesen mire érdemes épp koncentrálnunk, hiszen mások módszere nem biztos, hogy nekünk is működik. A munkám során a sportolóval együtt keressük a számára tényleg jelentős és hasznos tartalmakat, amelyek segítségére lehetnek éles, szorongató helyzetekben is. Ezek egyáltalán nem csodaszerek, sok érlelést, gyakorlást igényel az, hogy valóban működjenek. Az evangélium tettekre váltása is valódi megoldást jelent az életünkben, de pusztán egyszeri „kipróbálástól” (újra- és újrakezdés nélkül) nem garantált a csoda. A szalézi rend jelmondata: „Járjatok a földön, lakjatok égben.”

Ez is egy nagyon hasznos másik, szorongattatásból felszabadító gondolati dimenziót kínál, melyet ha gyakorlunk, igazán előnyös irányba terelhetjük vele a gondolatainkat.

A testi sík

Szorongásunk gyakran nem, vagy nem csak negatív gondolatok formájában mutatkozik meg, hanem testi tünetekben is. Ilyenkor általában megfeszülnek az izmaink (ezért remeg a kezünk, lábunk), gombóc van a torkunkban, elsápadunk, kiszárad a száunk, a tenyerünk is izzadhat. Ez a szorongás a testi (szomatikus) szorongás. Ez az állapot pont az ellenkezője annak, amire az adott helyzetben szükségünk lenne: higgadság, koncentráció, kreativitás. A testi szorongás állapota már önmagában is igen energiaigényes folyamat: feszültség és komoly izommunka van jelen. Testi szorongásra gyanakodhatunk, ha pl. egy sportoló arról számol be, hogy hiába van edzett állapotban,

mégis egy-egy mérkőzésnél már a bemelegítéskor elfárad. Mit kezdhetünk testi szorongásainkkal? A ne izgulj, ne görcsölj tanácsok hatástalanok, hiszen akaratlagosan nem tudjuk befolyásolni az idegrendszerünknek ezt a részét, a vegetatív idegrendszer szimpatikus ágát. A megoldást gyakorlással elsajátított lazító (relaxációs) módszerek jelentik. Ilyenkor megtanuljuk, hogy mit tegyünk a testünkkel, hogy a megfeszülés helyett ellazuljon. Nem feltétlenül kell itt terápiaként alkalmazott, jól felépített relaxációs módszerre gondolnunk (pl. autogén tréning, progresszív relaxáció), hiszen szó sincs betegségről, egyszerűen csak önmagunk megnyugtatása, szívritmusunk helyreállítása, izmaink tónusának rendezése is gyakran elegendő. Egyik legegyszerűbb módszer erre a mélylégzés: nagy levegővétel minél mélyebben a has aljába, majd lassú, hosszú (legalább 6-8 másodpercen át tartó) kifújás. Jól begyakorolva, egy-két ilyen jó mélylégzés valóban jelentősen lecsillapít, stresszhelyzetben fizikailag (pl. szívritmus) és idegileg is optimálisabb állapotba hozhatjuk vele magunkat. Sok sportoló is ösztönösen így nyugtatja meg magát: teniszjátékosok közvetlenül adogatás előtt, kosarasok büntető dobás előtt, jégchoki játékosok a padon töltött idejükben.

... Az oktatói összejövetelen végül a rendelkezésemre álló húsz másodpercben én is vettem hát két jó mély levegőt, ettől rendeződött a szívritmusom, a légzésem és az izomtónusom. A légzésre figyelés még abban is segített, hogy ne a potenciális kudarcra gondoljak. Mind a gondolati, mind a testi szorongásom lecsökkent. Így bár nem tökéletesen, de mégis sikerült jól helytállnom. ///

Minőség a mókus- kerékben

Itt az ősz, amikor a természet lelassul, de az iskolakezdéssel a családokban inkább felpörögnek a hétköznapok. Hogyan és mit tehetünk a kapcsolataink ápolásáért, miközben folyton időhiányban szenvedünk?

► **Visy Petra** //////////////

Noha a szülők nagy része nyáron is dolgozik, a gyerekek otthon töltik az idejüket vagy éppen táborokat és nagyszülőket látogatnak rövidebb-hosszabb időszakokra. Nincs házi feladat és különórák, nincs koránkelés és táskába bepakolás, így kevesebb a zsörtölődés és közelharc a teendők és kötelességek elvégzése kapcsán. Ha volt lehetőség közös családi nyaralásra is, amikor otthonról elszakadva lehetett együtt szülő és gyermek, akkor talán kipihentebben vághatnak neki az új tanévnek.

A szeptembertől visszaálló régi rend mókuskerékére felszállva azon kaphatjuk magunkat, hogy minden nap egyforma: sokszor visszatartott levegőnek éljük meg, és csak este, lefekvéskor fújjuk ki. Benntartott levegővel azonban nehézkes kizárólagosan egymásra figyelni, összepillantani és együtt mosolyogni, mélyen beszélgetni és figyelmesen hallgatni.

Minőségi idő

Manapság divatos és elég elkoptatott szókapcsolat a minőségi idő, így nehéz közhelyek nélkül

megnyilvánulni róla. Sokan megfogalmazzák, hogy kevés jut belőle, vagy éppenséggel hiányzik. De tulajdonképpen mit is jelent e két szó? A válasz nem egyértelmű, hiszen apró eltérések lehetnek abban, hogy kinek milyen tartalmat hordoz. Egyesek szívesen kötik a kikapcsolódáshoz, amikor kirándulnak vagy elutaznak valahova, megnéznék egy színházi előadást, kiállítás vagy mozifilmet. Mások a közös étkezéseket, vacsorakészítést, andalító sétát sorolnának ebbe a kategóriába. Akadnak olyanok is, akik egy esti, teraszon eltöltött, többségében érzésekről és szükségletekről szóló mély beszélgetést ének meg minőségi időnek. Megint mások otthon, szűk családi körben töltött, csendes hétvégét választanának, amikor együtt nevetnek, társasoznak vagy nézik a játszó gyereküket egymás kezét fogva. A felsorolásból úgy tűnhet, a legtöbb dologhoz elengedhetetlen az idő, és sok esetben a pénz. Tagadhatatlan. A minőségi idő egyik alapvető feltétele, hogy időt szánunk rá. Időt szakítunk arra és energiát fektetünk abba, hogy tudatosan, százszázalékosan a másikra, egymásra figyeljünk és teljesen benne legyünk egy adott tevékenységben, pillanatban.

„Egy helyen” helyett együtt

Az egyik legnépszerűbb közösségi oldalon a napokban nézegettem egy képösszeállítást, ami mindennapi családi és párkapcsolati pillanatokot ragadott ki. A képek kifejezetten az okostelefonok, táblagépek nyomogatására helyezték a fókuszot, de ami leginkább megragadott, hogy a kütyüket használó egyéneket halványabban, „szellemként” ábrázolták az alkotók. Legyen szó otthoni, folyamatos online jelenlétről, mosogatóról, tévénézésről, munkahelyről hozott gondolatokról vagy akár könyvolvasásról, bizonyos értelemben mind kizárják a kapcsolati (szülő-gyermek, férfi-nő, barát-barát) minőségi idő megvalósulásának lehetőségét. A felsoroltak inkább én-időnek minősülnek, és tudjuk, hogy párhuzamosan több dolgot csinálni sokszor a minőség rovására mehet. Természetesen a napi teendők és kötelességek mellett nagyon jól esik néha csak bámulni, olvasgatni, saját gondolatainkba merülni. Féltreértés ne essék: ezektől nem is szabad megfosztanunk magunkat vagy a másikat. Ám azt érdemes mérlegelni, hogy időspórolás céljából ezek egymás mellett végzését együtt töltött időnek nevezni önámítás és valótlanosság, hosszú távon eltávolodott kapcsolatokhoz és kiüresedett érzelmekhez vezethet. Sokan mondhatják erre, bármennyire is szeretnének valódi minőségi együtt töltött időt, egyszerűen nem tudják beilleszteni a különórák, túlórák és otthoni kötelezettségek sűrű erdejébe. A jó hír: a mindennapok sodrába beillesztett kis szigetek, pár perces „szeánsszok” közös helyiségben együtt töltött, de üres napokat tudnak diadalmasan legyőzni.

Az egypercesek ereje

A szülő-gyermek kapcsolat intenzív ápolása elengedhetetlen a hétköznapiakban (is). Gondolkodjunk el azon, milyen tevékenységeket, közös dolgokat tudunk elképzelni gyermekünkkel, ami belefér egy percbe? A lehetőségek tárháza végtelen, ha egy kicsit is elengedjük a fantáziánkat. Gondolhatunk például az esti mesére, amely helyett magunktól

meséljük el a napunkat kisgyerekeknek, majd ő is elmeséli hasonlóképp az övét. Kezdetektől fogva lehet egy vagy akár több mondókánk, amivel a nap végén elbúcsúzunk egymástól. Érdeemes lehet párbeszédben elmondani, vagy akár kézjeleket kitalálni hozzá. A közös ima is minőségi, meghitt lezárása lehet egy napnak. Nagyobb gyermekünkkel kitalálhatunk saját üdvözlést, pacsisorozatot, dallamos párbeszédet, versikét, amikor hazajön az óvodából, iskolából, máris pluszt és intimitást adva a „mi újság?”-nak, amit a gyerekek kíváltképp szeretnek „semmi”-vel megválaszolni. A kamaszok esetében talán nehezebb hasonló szeánsszokot kitalálni, de a délutáni sziesztába való bekapcsolódás, ágyban együtt hempergés, rövid internetes videók közös megnézése, 10 perc séta összekötve egy fagyival vagy túrórudival talán sikert hozhat a kapcsolat konyhájára. Ahogy gyermekünkkel, úgy párunkkal is fontos beiktatni „egyperceseket”. A legtöbb gyermek pár életében erre csak a lefektetést követően kerül sor, ezért is kiemelten fontos, hogy időben ágyba kerüljenek az apróságok. Szülő-párként és szerelmespárként is nélkülözhetetlen a kétszemélyes szó-, gondolat- és érzelemváltás. Ha mindez egy pohár vörösbor mellett, vagy közös fürdés közben, esetleg a kanapén összebújva történik, még nagyobb erővel hat. Ha lehetőségünk van rá, bátran iktassunk be napközbeni közös kávé- vagy ebédszünetet a párunkkal. A gyerek, gyerekek megszületésétől kezdve érdemes egy-egy olyan pár órát, délelőttöt – később napot beiktatni hetente, ami csak a miénk. Fontos, hogy a gyerekek abban nőjenek fel és azt lássák, hogy valódi az egymásra figyelés a családban. Következésképpen és rövid idő alatt rátanulnak az anya-apa napra, amelyet ők adott esetben a nagyszülőknél vagy barátoknál tölthetnek.

Mindezek a beiktatott változások odafigyelést, tudatosságot és plusz energiákat igényelnek, de szinte biztos, hogy megtérülnek. Ha csak heti egyszer sikerül, már akkor is nagy lépést tettünk a kapcsolataink ápolásáért a felpörgetett hétköznapiakban. A cél, hogy erős kontúrokkal, élénk színekkel és határozott árnyalatokkal legyünk jelen a családi kapcsolataink ábrázolásain. ///

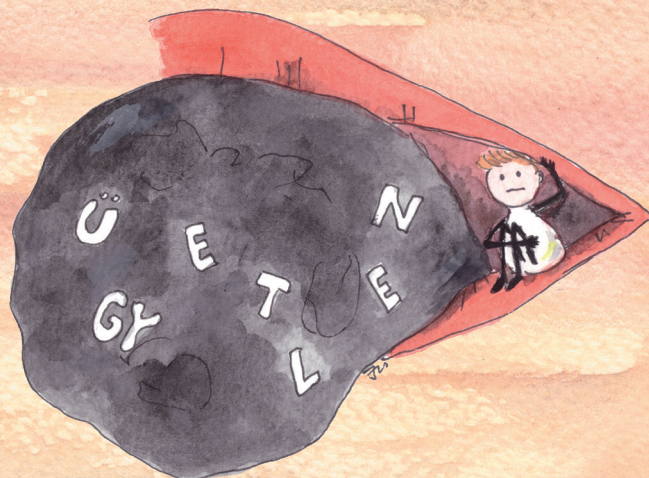
Piri és a kis szezámmag

Írta: Rumy Ágnes

Rajzolta: Jánossy Zsófia

Élt egyszer Piri nevű kislány, aki egy szép őszi napon, miközben családjával a falusi vásárrban jártak, kapott egy nagy, pirosló peracet, tetején szezámmagokkal. Ellenállhatatlanul finom volt, Piri jóízűen be is falta pár perc alatt, egy kis szezámmag azonban ott maradt a szája sarkában... Szezám Matyi, miután észrevette, hogy sem az oltalmat adó Perc Apó, sem a többi társa nincs már a környéken, igen megijedt. Próbált ugrándozni, lendületből nekifutni, hátha ki tud jutni a szabad levegőre, vagy befelé, abba a nagy, meleg barlangba, de hiába erőlködött, nem tudott elmozdulni sem előre, sem hátra. Végül beletörődően bevackolta magát Piri szája sarkába, abba a kényelmes, puha, meleg, piros ágyba, s onnan figyelte a külvilágot. Már nem a vásárrban voltak, hanem az utcán lépdeltek, s Piri nagymamája éppen azt ecsetelte lelkesen, hogy szaftos székelykáposztát főzött ebédre finom lencselevelessel, amikor is Piri száján nagy, szürke betűk indultak kifelé. Szezám Matyi összerendezte, s összehúzta magát olyan kicsire, amennyire csak tudta, s utat engedett a szürke szónak. „Fúúú!” – mondta Piri, és még egy nagy fintor is kiszaladt a szája szélébe, oldalba lökve Szezám Matyit. Nagymama kissé elszomorodott, fejét lehajtotta, arcáról eltűnt a mosoly. Közben Peti, Piri öccse szavalni kezdte a mondókát, amit tanultak az óvodában, de hirtelen elbotlott egy kőben és nagyot bucskázott a járdán. Piri szája gúnyos mosolyra

húzódott, jól sarokba szorítva Szezám Matyit, és nagy, hideg fekete betűk repültek ki a száján. „Jaj, de ügyetlen vagy!” – mondta kisöccsének, mire az elkezdett sírni. Szezám Matyi pedig még mindig a sötét szavak jeges érintésétől vacogott. Anyukája vigasztalta Petit, közben odaértek egy fehér autóhoz, és mindenki beszállt. Piri apukája beindította a kocsit és indultak haza. Útközben hirtelen a kislány meglátott egy utcai fagyiarust. Megnyalta száját, többek között Szezám Matyi baloldalát is. „Álljunk meg, Apa, együnk egy fagyit!” – kiáltotta. Apa elmosolyodott és ránézett Anyára, aki kedvesen, de a fejét rázta. „Kislányom, már így is túlságosan belakmározunk a vásárrban vacsora előtt” – mondta Anya és megsimogatta Piri karját, de a kislány elrántotta a kezét, és valami nagy, méregzöld betűciklon indult kifelé remegő száján. Szezám Matyi érezte, hogy valami rossz van készülöben, de már nem húzódtott a sarokba, hanem próbált útvába állni a csúnya, zöld szavaknak. De

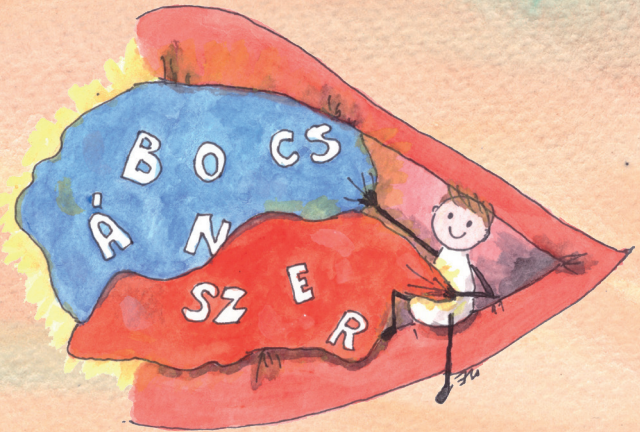
hiába, a betűhalmazok áttörtek a piros szájon: „Sosem engeded meg, hogy fagyizzunk! Utállak!” – üvöltötte a kislány, majd befordult az ablak felé. Csend lett a kocsiban.

Otthon is csak csendben terítettek meg és ültek le vacsorázni. Piri szomorúnak tűnt, már amennyire Szezám Matyi láthatta onnan a szája sarkából. Azt viszont jól látta, hogy a finom falatokkal teli vacsora végén felfénylett néhány betű a nagy, piros barlangban, de a világosság végül kialudt. Evés után Peti indult fürdeni, addig Piri szótlanul üldögélt a szobájában. Anyukája is ott volt vele, de nem nézett rá, csak pakolt a szekrényben. A kislány egy nagyot ásított, és a sötét piros odúban mintha megint felfénylett volna néhány égszínkék betű, de pár másodperc múlva kihunytt. Miután Piri is lezuhanyozott és pizsamába öltözött, megnéztek egy mesét a kisöccsével, majd eljött a lefekvés ideje. Anya bement hozzájuk, hogy jó éjszakát kívánjon nekik. Először Petitől köszönt el, majd odament Pirihez is, és adott egy puszit az arcára. Indult, hogy lekapcsolja a villanyt. Szezám Matyi hirtelen valami nagyon fényeset látott meg Piri szájában: egy kicsiny, égszínkék, áttetsző szavacska ült ott egy másik, nagy, piros, tündöklő szóval karon öltve. Már a kislány nyelve hegyén tartózkodtak, de mégsem viharzottak ki úgy, mint a délutáni zöld, fekete, sötét szavak, hanem csak bátortalanul üldögéltek. Néha kicsit meglíbbentek előre, de nem volt elég nagy a sodrás, nem jutottak ki a szabad levegőre. Szezám Matyi úgy határozott, segítségükre siet. Teljes erejéből nekifeszült, s hopp, ki is ugrott hirtelenjében az egész fénylő mindenség. „Bocsánat, Anya!” – mondta halkán Piri. – „Szeretlek.”

Anyukája már a villanykapcsolónál járt, de ezt hallva megállt és megfordult. Kislányára nézett. Arcán újra mosoly ült, és szemében mintha csillogott volna valami. Odament Pirihez, megölelte. S miután újra szent volt a béke, Piri hirtelen

kibújt a takaró alól. „Mindjárt jövök Anya, csak van még egy kis dolgom!” – kiabálta, s rohamsebességgel nyargalt le a nappaliba. Apa a kanapén ült és olvasott, Nagymama pedig mellette horgolt. Piri lihegve odaállt eléjük és már szaladtak is ki a száján a fénylő szavak: „Bocsánat Apa! Bocsánat Nagy! Szeretlek Titeket!” S a kislány egy nagy ölelés után már futott is fel a gyerekszobába. Még egy feladata volt, így hát odabújt Peti mellé: „Ne haragudj, Peti, szeretlek!” – mondta annyi melegséggel a hangjában, hogy az még Szezám Matyit is jólesően megborzongatta a szája sarkában.

Piri mosolyogva feküdt vissza ágyába, Szezám Matyinak pedig eszébe jutott saját családja. Úgy gondolta, itt az ideje követni őket. Olyan erőt érzett magában a történetek után, hogy úgy vélte, egyedül is le mer menni a fekete alagútban. Csak a megfelelő pillanatot várta.

Piri egyszer csak egy óriásit ásított. „Most!” – gondolta magában Szezám Matyi, és egy nagy lendülettel elrugaszkodott. Koromsötét volt az alagútban, de nem félt, mert lelki szemei előtt még akkor is ott tündökölték a fénylő betűkkel írt égszínkék és a meleg, piros színű szavak.

Kóborlók körülöttünk

Hetedhét Hugó, Búbanya, Dínó – a szabadságra vágyó kutya, Rebeka – a beszélő macska, Bolívia – a lustakötés mestere, Ernesztó, Sunyi Sanyi – a hírhedett rabló, Madár Bandi, Lust Alfonz – a nyugalmazott operaénekes, Ubul – a képzeletbeli pingvin és a többiek: a mese szereplői (jórészt a Kóbor Szálló vendégei) itt élnek a közelünkben, ebben a városban – vagy éppen bárhol a világon. Többükkel talán találkozunk is, csak nem ismerjük meg őket, nem tudjuk meg a nevüket; esetleg rossz pillanatainkban átnézünk rajtuk. Miért? Talán mert nem látunk túl a felszínen, a kopott-rongyos-szakadt külsőn. Talán még sosem léptünk oda, hogy beszédbe elegyedjünk és meg tudjuk egyikük-másikuk történetét.

Ez a kis könyvecske segíthet minket és gyermekeinket abban, hogy kinyissuk a szemünket és valóban lássunk. Hogy a haj-

léktalanokban, a társadalomból kimenekültekben ne ellenséget, gyanús alakokat, hanem az embert fedezzük fel. Elsősorban gyermeki, tiszta, érdek nélküli szeretettel, egy olyasféle látásmóddal, amit a távoli bölcsesség így fogalmaz meg: Buddha szemé Buddhát lát, vagy, ahogy mi mondjuk: Jézust fedezhetjük fel a „legkisebbekben” is. Először is e remekül illusztrált (reális, mégis mesészerű alakokat felvonultató) gyermekönyv lapjain, s aztán majd talán a való életben is. Aki szereti Lázár Ervin meséit, annak ez a mese is tetszeni fog.

Körmendy Imre

MOLNÁR T. ESZTER: A KÓBOR SZÁLLÓ
Molnár Jacqueline illusztrációival
Pagony Kiadó, 2018.

A csillagos ég szigete

Szeretem az ír Eithne Pádraigín Ní Bhraonáint, közismert nevén Enyát, aki a new age zenei stílus (és nem az ezoterikus irányzat!) egyik kiemelkedő alakjának számít. Az angol mellett anyanyelvén (ír) és még jó pár nyelven szokott énekelni, jellegzetes hangja és hangszerelése teszi egyedivé

az általa alkotott világot. Enya zenéjének hatására mindig képek jelennek meg a lelki szemem előtt. Nemrég szereztem be tőle legutóbbi, 2015-ös, *Dark Sky Island* című, nyolcadik stúdióalbumát, mely különösen kedves a számomra, hiszen egyik dalát a saját esküvőmön hallhattam nem szokványos feldolgozásban... Alleluja, hangzik fel benne újra és újra a refrén. Egy nagyon erőteljes, dicsőséggel teli dal, benne van a Teremtő és a világa iránti csodálat. Az album két zeneszáma pedig földöntúli légkört teremt: a *The Forge of Angels* és a *The Loxian Gate* egy kitalált nyelven, loxiul szólal meg. Roma Ryan, a nyelv megalkotója és egyben Enya dalszövegírója szerint egy távoli bolygó elképzelt népének misztikus nyelve, bennem mégis olyan érzést kelt, mintha az angyalok kórusa szólna... Egy másik dalban mindössze két szó ismétlődik: Sancta Maria. Az Európai Máriapolira készülődve többször is dúdoltam magamban, és közben egy aranyos fénybe burkolózó tempomot és Mária gyermekeinek karát láttam magam előtt.

Antal Gergely

DARK SKY ISLAND
Szerző: Enya
Kiadó: Warner Bros.
2015

Közéleti kiadvány
ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja:

Új Város Alapítvány
1163 Budapest, Rákóczi út 29. I/5.

Számlaszám:

OTP Bank Nyrt.
11705008-20434836

Felelős kiadó:

Reskovits Ágnes

Szerkesztőség:

1088 Budapest, Rákóczi út 29. I/5.
Telefon: +36-1-247-8876
Email: ujvaros@ujvaros.eu

Főszerkesztő:

Csikné Sisák Zita

A szerkesztőség tagjai:

Antal Gergely, Paksy Eszter,
Kovács Bertalan, Kapás Orsolya

Nyomdai előkészítés:

Durst Norbert

Nyomtatás:

PR-Innovation Kft. Pomáz
Felelős vezető: Komornik Ferenc

Terjesztési munkatárs:

Papp Katalin
ujvaros.terjesztes@fokolare.hu

Terjeszti a Magyar Posta Zrt.
Hírlap üzletág

Nyomtatott előfizetés

a szerkesztőségben és terjesztői
munkatársunknál,

digitális előfizetés a

www.digitalstand.hu/ujvaros oldalon
lehetséges.

www.ujvaros.fokolare.hu

Megjelenik kéthavonta (évi 6 szám)

Egy példány ára 700 Ft

Éves nyomtatott előfizetés 3990 Ft

(6 lapszám + postaköltség)

Éves digitális előfizetés 2730 Ft

 DIGITALSTAND

OLVASSA AZ ÚJ VÁROS DIGITÁLIS VÁLTOZATÁT!

Nem kell tárolni, virtuális könyvespolcán bármikor elérí

Ajándékba
is vásárolható

Kiadványát
több eszközön
is elérheti

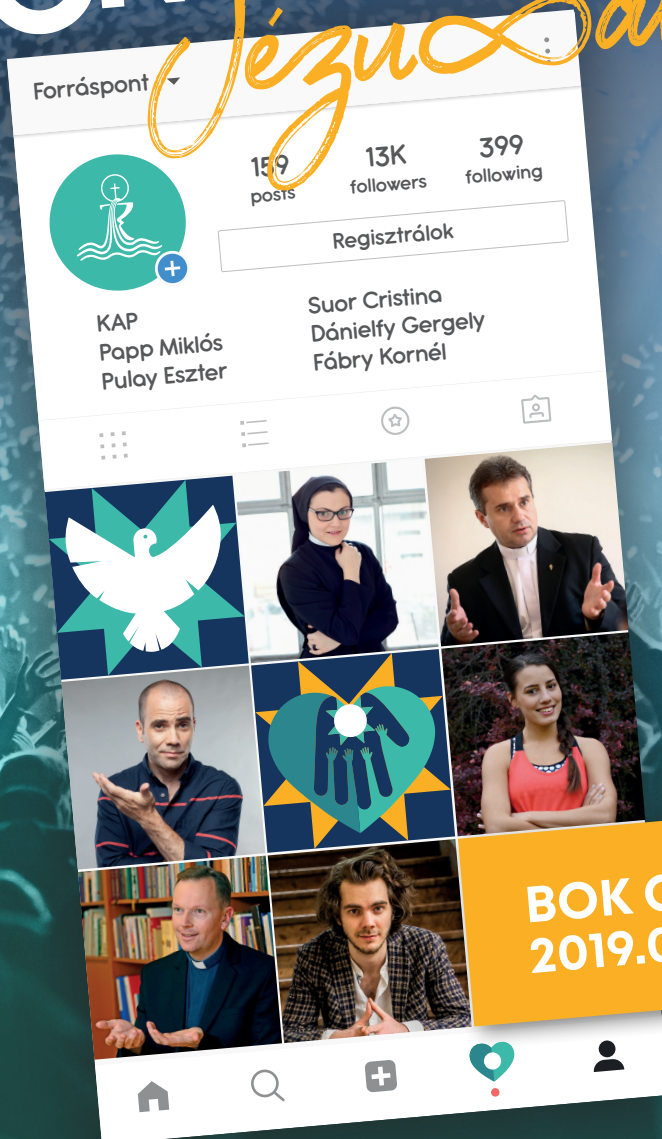
Pár kattintással
azonnal olvasható,
előfizethető

WWW.DIGITALSTAND.HU/UJVAROS

FORRÁS PONT

MÉG EGY NAP

Jézussal

www.iec2020.hu/hu/forraspont [facebook/Forraspont](https://facebook.com/Forraspont) - még egy nap Jézussal

újváros
egy lap, ami összeköt

2019/5.